

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

SERMAYE HAREKETLERİ GENELGESİ

BANKACILIK VE FİNANSAL KURULUŞLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAMBIYO MEVZUATI MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA, 2 Mayıs 2018

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Genelgenin amacı; sermaye hareketleri kapsamında, sermaye ve menkul kıymetlerin Türkiye'ye ithaline ve Türkiye'den ihracına, gayrimenkul kıymetlere ilişkin gelir ve satış bedellerinin transferine, yurt dışından ve yurt içinden döviz kredisi kullanımlarına ilişkin bankalar ve finansal kuruluşlarca takip edilecek usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile 28/2/2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 16 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Genelgede geçen;

a) 2017/4 sayılı Tebliğ: 18/5/2017 tarihli ve 30070 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ (İhracat: 2017/4)'i,

b) 32 sayılı Karar: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı,

c) Bakanlık: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığını,

ç) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

d) DAB: Döviz Alım Belgesini,

e) DİİB: Dâhilde İşleme İzin Belgesini,

f) Finansal kuruluşlar: 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerini,

g) İstatistik Genel Müdürlüğü: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstatistik Genel Müdürlüğünü,

ğ) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

h) Risk Merkezi: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezini,

ı) SMMM: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirleri,

i) VRHİB: Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgesini,

- j) YMM: Yeminli Mali Müşavirleri,
k) YTB: Yatırım Teşvik Belgesini
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sermaye İthalı ve İhracı

Türkiye'ye yabancı sermaye ithali

MADDE 4 – (1) Yabancı yatırımcıların Türkiye’de yeni şirket kurmak, şube açmak, mevcut bir şirkete doğrudan veya dolaylı iştirak etmek, sermaye artışında bulunmak ya da ortaklık payını devralmak suretiyle yatırım yapmaları 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu, uluslararası anlaşmalar ve özel kanun hükümleri tarafından aksi öngörülmedikçe serbesttir.

(2) Türkiye’ye gelen yabancı sermayeye ilişkin bilgiler, işlemi yapan bankalarca Merkez Bankasının konuya ilişkin talimatlarına göre İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

Şirkete kurucu olarak iştirak edilmesinde sermaye payının ödenmesi

MADDE 5 – (1) Şirkete kurucu ortak olarak iştirak edilmesi sırasında sermaye pay bedeline ilişkin ödeme yükümlülüğünün gerçekleştirilmesinde aşağıda açıklanan şekilde işlem yapılır. Gerek anonim şirket ve gerekse limited şirket kuruluşunda, kuruluş yazılı bir sözleşme ile yapılır. Anonim şirketlerde kurucuların imzaları noterce onaylanır veya esas sözleşme ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalanır. Limited şirketlerde ise şirket sözleşmesi ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personelin huzurunda imzalanır.¹

a) Anonim şirket kuruluşunda nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşi tescilden önce, Türkiye’de yerleşik bir bankada, kurulmakta olan şirket adına açılacak özel bir hesaba, sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılır. Yatırılan tutarın payların itibari değerlerinin yüzde yirmi beşinden fazla olması durumunda da tutarların tümünün sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılması zorunludur.²

b) Taahhüt edilen payların, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda veya esas sözleşmede öngörülmüş bulunan ve bu Kanunda yazılı olandan daha yüksek tutarların ödendiğini gösteren bankadan alınacak bir yazı, mevzuatın öngördüğü diğer belgelerle birlikte ticaret sicili müdürlüğüne ibraz edilir ve şirket kuruluşu tescil ettirilir.

c) Şirketin tüzel kişilik kazandığını bildiren ticaret sicili müdürlüğünden alınacak bir yazı bankaya sunulur ve söz konusu tutarlar banka tarafından sadece şirkete ödenir.

ç) Kurucu ortakların imzalarının noterce onaylandığı veya sözleşmenin ticaret sicili müdürü yahut yardımcısı huzurunda imzalandığı³ tarihten itibaren, üç ay içinde kuruluşa ilişkin tescil işleminin yapılmaması durumunda ise bu hususu doğrulayan ticaret sicili müdürlüğünden alınacak bir yazının bankaya sunulması üzerine, söz konusu bedeller banka tarafından sahiplerine geri verilir.

(2) Yabancı ortağa geri verilecek bloke hesaptaki tutarlar kredi olarak değerlendirilmez.

(3) Nakden taahhüt edilen payların itibari değerinin tescilden önce şirketin banka hesabına yatırılmayan kısmı şirketin tescilini izleyen yirmi dört ay içinde birinci fıkrada belirtilen işlem sürecine tabi olmaksızın ödenir. Bu tutar bankaya yatırıldığı andan itibaren şirket tarafından serbestçe kullanılabilir.

Sermaye artırımında pay bedellerinin ödenmesi ⁴

MADDE 6 – (1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 459 uncu ve 460 ıncı maddelerine göre yabancı ortaklı şirketin sermaye artırımını bedellerinin ödenmesinde, 5 inci maddenin birinci fıkrası hükümleri doğrultusunda işlem yapılır.

(2) Mevcut ortakların yeni pay alma hakkını (rüçhan hakkı) kullanması veya mevcut ortaklar dışındaki gerçek veya tüzel kişilerin şirkete iştirak etmesi yoluyla sermaye artırımında bulunulabilir.

(3) Halka açık olmayan şirketlerin sermaye artırımında aşağıda açıklanan şekilde işlem yapılır:

a) Sermaye artırımına katılım sağlayan gerçek veya tüzel kişilerce anonim şirketlerde nakden taahhüt edilen payların itibari değerlerinin en az yüzde yirmi beşi tescilden önce şirket adına açılmış olan banka hesabına, sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılır. Yatırılan tutarın payların itibari değerlerinin yüzde yirmi beşinden fazla olması durumunda da tutarların tümünün sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılması zorunludur.

b) Söz konusu tutarların ödendiğini gösteren bankadan alınacak bir yazı, mevzuatın öngördüğü diğer belgelerle birlikte ticaret sicili müdürlüğüne ibraz edilerek sermaye artırımını tescil ettirilir.

c) Sermaye artırımının tescil edildiğini bildiren ticaret sicili müdürlüğünden alınacak yazının bankaya sunulması üzerine, söz konusu tutarlar banka tarafından sadece şirkete ödenir.

ç) Genel kurulun sermaye artırımını kararından veya kayıtlı sermaye sistemini benimseyen şirketlerde yönetim kurulunun sermaye artırımını kararından itibaren üç ay içinde sermaye artırımına ilişkin tescil işleminin yapılmaması durumunda, bu hususu doğrulayan ticaret sicili müdürlüğünden alınacak yazının bankaya sunulması üzerine, söz konusu bedeller banka tarafından sahiplerine geri verilir.

(4) Yurt dışından bankalar aracılığıyla halka açık olmayan şirketlerce sermaye artırım beyanıyla getirilen dövizin sermayeye eklenmesi ve sermaye artırımının belgelenmesi işleminin en geç üç ay içinde gerçekleştirilmesi gerekir. Bu süre zarfında getirilen dövizin sermayeye eklenmemesi ve sermaye artırımının belgelendirilmemesi halinde gelen döviz banka tarafından sahiplerine iade edilir. Şirket tarafından söz konusu dövizin kredi olarak kullanılmak istenmesi halinde bu maddenin onuncu fıkrası uyarınca işlem tesis edilir.

(5) Halka açık ortaklıklarca yurt dışından bankalar aracılığıyla sermaye artırım beyanıyla döviz getirilmesi durumunda;

a) Esas sermaye sistemini kabul etmiş ortaklıklarca,

i. Dövizin geliş tarihinden itibaren 30 gün içerisinde, esas sözleşmelerinin sermaye maddesinde yapılması gereken değişikliğe ilişkin tadil metnine uygun görüş

verilmesi için Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'na başvurulması ve söz konusu başvuru sürecinin sermaye transferine aracılık eden bankaya SPK'ya iletilen başvuru dilekçesinin SPK evrak kayıt tarihi ile tevsik edilmesi suretiyle bildirilmesi

ii. SPK'dan alınan uygun görüş üzerine Ticaret Bakanlığı'ndan alınacak izinden itibaren azami beş ay içerisinde bir genel kurul toplantısı düzenlenerek sermaye artırımı kararı alınması ve sürecin sermaye transferine aracılık eden bankaya Ticaret Bakanlığı izin yazısının ve sermaye artırım kararının tarihleri ile tevsik edilmesi suretiyle bildirilmesi

iii. Genel kurulun sermaye artırım kararını müteakip 30 gün içerisinde izahname veya ihraç belgesi onayı için SPK'ya başvurulması ve söz konusu başvuru sürecinin sermaye transferine aracılık eden bankaya SPK'ya iletilen başvuru dilekçesinin SPK evrak kayıt tarihi ile tevsik edilmesi suretiyle bildirilmesi,

iv. aa) Halka arz edilmeksizin gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ihraç belgesinin SPK tarafından onaylandığı tarihi müteakip 30 gün içerisinde dövizin sermayeye eklenmesi, sermaye transferine aracılık eden bankaya sürecin SPK tarafından ortaklığa iletilen sonuç bildirim yazısının tarihi ile tevsik edilmesi ve sermaye artırımının belgelendirilmesi suretiyle bildirilmesi,

bb) Halka arz yoluyla gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ortaklığın Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) sayfasında ilan edilen yeni pay alma hakkı kullanım süresinin veya tasarruf sahiplerine satış duyurusuna konu payların halka arz süresinin bitişine kadar dövizin sermayeye eklenmesi ve eklemeyi müteakiben 30 gün içinde, sermaye transferine aracılık eden bankaya, sürecin KAP'ta ilan edilen tarih ile tevsik edilmesi ve sermaye artırımının belgelendirilmesi suretiyle bildirilmesi gerekmektedir.

b) Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ortaklıklarca,

i. Dövizin geliş tarihinden itibaren 30 gün içerisinde, sermaye artırımı suretiyle çıkarılacak payların ihracına ilişkin izahnamenin veya ihraç belgesinin onaylanması için SPK'ya başvurulması ve söz konusu başvuru sürecinin sermaye transferine aracılık eden bankaya SPK'ya iletilen başvuru dilekçesinin SPK evrak kayıt tarihi ile tevsik edilmesi suretiyle bildirilmesi

ii. aa) Halka arz edilmeksizin gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ihraç belgesinin SPK tarafından onaylandığı tarihi müteakip 20 gün içerisinde dövizin sermayeye eklenmesi ve eklendiği tarihi müteakiben 10 gün içerisinde sermaye maddesine uygun görüş için SPK'ya başvurulması kaydıyla sermaye maddesinin tescilini takiben 10 gün içerisinde sermaye transferine aracılık eden bankaya sürecin SPK tarafından ortaklığa iletilen sonuç bildirim yazısının tarihi ile tevsik edilmesi ve sermaye artırımının belgelendirilmesi suretiyle bildirilmesi,

bb) Halka arz yoluyla gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında ortaklığın Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) sayfasında ilan edilen yeni pay alma hakkı kullanım süresinin veya tasarruf sahiplerine satış duyurusuna konu payların halka arz

süresinin bitişine kadar dövizin sermayeye eklenmesi ve eklendiği tarihi müteakiben 10 gün içerisinde sermaye maddesine uygun görüş için SPK'ya başvurulması kaydıyla sermaye maddesinin tescilini müteakiben 10 gün içerisinde sermaye transferine aracılık eden bankaya, sürecin KAP'ta ilan edilen tarih ile tevsik edilmesi ve sermaye artırımının belgelendirilmesi suretiyle bildirilmesi gerekmektedir.

c) Yatırılan tutarların tümünün sadece şirketin kullanabileceği şekilde yatırılması zorunludur.

d) Sermaye artırımının bankaya belgelendirilmesi üzerine, söz konusu tutarlar banka tarafından sadece şirkete ödenir.

(6) Halka açık ortaklıkların sermaye artırımına ilişkin beşinci fıkra da açıklanan işlem süreçlerinde SPK tarafından gerçekleştirilen inceleme işlemlerinin sonuçlandırılmasının 3 aydan uzun sürmesi halinde başvuruya ilişkin değerlendirmenin devam ettiğine ilişkin olarak SPK'dan alınacak yazının sermaye transferine aracılık eden bankaya sunulması gerekmektedir.

(7) Halka açık ortaklıkların sermaye artırımına ilişkin beşinci fıkra da açıklanan işlem süreçleri sermaye transferine aracılık eden banka tarafından takip edilir. Beşinci fıkra da belirtilen süreler içerisinde getirilen dövizin sermayeye eklenmemesi ve sermaye artırımının veya sermaye artırımına ilişkin SPK inceleme işleminin devam ettiğinin belgelendirilmemesi halinde gelen döviz banka tarafından sahiplerine iade edilir. Şirket tarafından söz konusu dövizin kredi olarak kullanılmak istenmesi halinde bu maddenin onuncu fıkrası uyarınca işlem tesis edilir.

(8) Halka açık ortaklıklarca sermaye artırımına ilişkin SPK'dan izahname, ihraç belgesi veya duyuru metni için onay alınamaması durumunda, bu hususu doğrulayan yazının SPK'dan alınarak bankaya sunulması üzerine, söz konusu bedeller banka tarafından sahiplerine iade edilir. Şirket tarafından söz konusu dövizin kredi olarak kullanılmak istenmesi halinde bu maddenin onuncu fıkrası uyarınca işlem tesis edilir.

(9) Yabancı ortaklardan ileride gerçekleştirilecek sermaye artışı için şirket hesabına yatırılan dövizin sermayeye ilave edilebilmesi, şirket tarafından bankaya söz konusu bedelin geliş tarihinden itibaren 3 ay içerisinde sermayeye ekleneceğine veya halka açık ortaklıklar açısından sermaye artırımını için SPK'ya başvurulacağına ilişkin yazılı taahhüt verilmesi, bedelin geliş tarihinden itibaren 3 ay içerisinde bu maddenin üçüncü veya beşinci fıkralarında belirtilen usulde söz konusu dövizlerin sermayeye eklenmesi ve sermaye artırımının bankaya belgelenmesi suretiyle mümkündür. Söz konusu bedelle ilgili sermaye artışına ilişkin belgeler bankaya ibraz edilinceye kadar tutar banka tarafından bloke hesapta tutulur. Üç ay içerisinde getirilen dövizin sermayeye eklenmemesi ve sermaye artırımının veya sermaye artırımına ilişkin inceleme işleminin devam ettiğinin belgelendirilmemesi halinde söz konusu bedeller banka tarafından sahiplerine iade edilir. Şirket tarafından söz konusu dövizin kredi olarak kullanılmak istenmesi halinde bu maddenin onuncu fıkrası uyarınca işlem tesis edilir.

(10) Bu maddenin üçüncü, beşinci ve dokuzuncu fıkraları kapsamında getirilen dövizlerle ilgili olarak söz konusu fıkralarda belirtilen süreler içerisinde sermaye artırımının

belgelenmemesi veya bedellerin kredi olarak kullanılmak istendiğinin şirket tarafından yazılı olarak beyan edilmesi durumunda Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen kurallara uygunluk kontrolü aracı bankalarca yapılır. Bahse konu kurallara uygunluğun sağlanması durumunda bu tutarlar firma kredi bakiyesine eklenerek Risk Merkezine bildirilir. Ayrıca söz konusu krediye dönüşen tutar İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir. Uygunluk şartlarının sağlanmaması durumunda söz konusu bedeller bankalar tarafından sahiplerine iade edilir.

Söz konusu tutarların süresi içerisinde yurt dışına iade edilmemiş olduğunun sonradan tespit edilmesi halinde bu tutarlar kredi olarak işleme alınır ve Bakanlığa bildirimde bulunulur. Söz konusu tutarlar firma kredi bakiyesine eklenerek Risk Merkezi'ne bildirilir. Banka kredinin 14 üncü madde hükümlerine uygunluğunu kontrol eder. Uygunluğun sağlanmadığının tespiti halinde Bakanlığa yapılan bildirimde bu husus da belirtilir. Bu fıkra kapsamında kredi olarak işleme alınan tutarlar için yurt dışındaki yabancı ortak ile yapılmış bir anlaşmanın veya mutabakat zaptının ya da yabancı ortağın bu konudaki yazılı talimatının veya firmanın yazılı beyanının kredi sözleşmesi olarak değerlendirilmesi mümkündür. Söz konusu tutarların sermaye transferini gerçekleştiren yabancı ortağa geri ödenmesinin talep edilmesi halinde, transfer kredi geri ödemesi olarak gerçekleştirilir. Kredi geri ödemesi olarak transfer edilebilecek tutar sermayeye eklenmek üzere transfer edilmiş olan tutarı ya da kredi olarak işleme alınan tutarlar için temin edilen kredi sözleşmesinde veya diğer belgelerde bir faiz öngörülmesi halinde transfer edilen tutar ve faiz tutarı toplamını geçemez.⁵

(11) Yabancı ortağa geri verilecek bloke hesaptaki tutarlar kredi olarak değerlendirilmez.

(12) Türkiye’de yerleşik kişiler ile yurt dışında kurulu girişim sermayesi fonları arasında döviz cinsinden akdedilen paya dönüştürülebilir borç (convertible debt) sözleşmelerinde,

- transfer tarihinden itibaren azami 12 ay içerisinde sermayeye ekleneceğine ilişkin açık bir hükmün sözleşmede yer alması,

- sözleşmede şirketin infisahı veya tasfiyesi haricinde söz konusu tutarların mutlaka sermayeye ekleneceğine ilişkin bir hükmün bulunması (borç olarak devam etmeyeceğine),

- sözleşmede transfer edilen tutarın tamamının sermayeye ekleneceğine ilişkin bir hükmün olması

kaydıyla, bu sözleşmeler kapsamında sözleşmenin tarafı Türkiye’de yerleşik kişinin hesabına transfer edilen dövizle ilgili olarak 14 üncü madde kapsamındaki şartların sağlanması zorunluluğu aranmaz. Dövizin hesabına transfer edildiği sözleşmenin tarafı Türkiye’de yerleşik kişi tarafından transferin gerçekleştirildiği bankaya ilgili sözleşme, şirket tarafından daha önce bu kapsamda sermayeye dönüştürmeksizin fon kullanılmadığına ilişkin yazılı beyan ve söz konusu tutarın sermayeye azami 12 ay içerisinde ekleneceğine dair taahhüt ibraz edilir. Banka, dövizin transfer edildiği Türkiye’de yerleşik kişiden fonun transfer edildiği kuruluşun ilgili ülke mevzuatına göre girişim sermayesi fonu olduğunu tevsik etmesini, ilgili sözleşmenin bir örneği ile belirtilen yazılı beyan ve taahhüdü isteyerek sözleşmenin bu fıkroda belirtilen şartları sağlayıp sağlamadığı hususu da dâhil olmak üzere gerekli kontrolleri yapar. Transfer tarihinden itibaren 12 ay içerisinde sermaye artırımına ilişkin üçüncü, beşinci veya altıncı fıkralarda

sayılan belgelerin bankaya ibraz edilmemesi halinde banka tarafından Bakanlığa bildirimde bulunulur ve söz konusu tutar firma kredi bakiyesine eklenerek Risk Merkezine bildirilir. Ayrıca söz konusu krediye dönüşen tutar İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir. Yurt dışında kurulu girişim sermayesi fonu ile akdedilen sözleşme kapsamında Türkiye’de yerleşik kişiye transfer edilen bedelin sermayeye ilave edilmeksizin kullanılması halinde söz konusu Türkiye’de yerleşik kişi tarafından bir daha bu fıkra kapsamında fon kullanılamaz.

(13) Bu maddenin on ikinci fıkrasında belirtilen 12 aylık azami süre mücbir sebep hallerinin varlığı durumunda Bakanlıkça en fazla 6 aya kadar uzatılabilir. Süre uzatımına ilişkin talep; sözleşmenin tarafı olan Türkiye’de yerleşik kişi tarafından dövizin hesabına transfer edildiği 12 aylık süre içerisinde Bakanlığa iletilir ve Bakanlığa başvuruda bulunulduğuna ilişkin yazının bir örneği Bakanlık evrak kayıt tarih ve sayısı ile birlikte ilgili bankaya sunulur.

(14) Sermaye artırımlarında da nakden taahhüt edilen payların itibari değerinin tescilden önce şirketin banka hesabına yatırılmayan kısmı, sermaye artırımına ilişkin sözleşme değişikliğinin⁶ tescilini izleyen yirmi dört ay içinde birinci fıkrada belirtilen işlem sürecine tabi olmaksızın ödenir. Bu tutar bankaya yatırıldığı andan itibaren şirket tarafından serbestçe kullanılabilir.

(15) Bir şirketin yabancı ortağından aldığı veya bu maddenin 10 uncu fıkrası kapsamında kullanılan kredi yurt dışına geri ödenmeyip, yabancı sermaye pay bedeli olarak, bu maddede belirtilen şekilde sermayeye dâhil edilebilir. Bu durumda sermayeye dâhil edilen tutar krediye aracılık edilen banka tarafından firmanın kredi bakiyesinden düşülür.

(16) Yabancı ortaktan sağlanan veya bu maddenin 10 uncu fıkrası kapsamında kullanılan kredinin geri ödenmeyerek sermayeye eklendiği hususu İstatistik Genel Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

İşlenmemiş kıymetli madenlerin aynı sermaye olarak getirilmesi⁷

MADDE 6/A – (1) Şirkete kurucu ortak olarak iştirak edilmesi veya yabancı ortaklardan ileride gerçekleştirilecek sermaye artışı için Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’in 6 ncı maddesi kapsamında sermaye artırım beyanıyla yurda getirilecek işlenmemiş kıymetli madenlerin kıymetli madenler aracı kuruluşları aracılığıyla ithal edilmesi ve ödeme şeklinin “bedelsiz” olarak belirtilmesi zorunludur.

(2) Bu kapsamda gerçekleştirilecek işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinde ödeme şeklinin “bedelsiz” olarak belirtilmesi, beyannamenin 44 üncü hanesine ithalat konusu işlenmemiş kıymetli madenlerin sermayeye eklenmek üzere yurda getirildiğine ilişkin açıklama yazılması, 21.05.2007 tarihli ve 26528 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik kapsamında ithalatın ödeme şekli ve amacına ilişkin kıymetli maden aracı kuruluşu tarafından hazırlanan ve Borsa İstanbul A.Ş. tarafından onaylanan bildirimün Gümrük İdarelerine sunulması zorunludur.

(3) Kıymetli madenlerin geliş tarihinden itibaren 3 ay içerisinde söz konusu kıymetli madenlerin 6102 sayılı Kanun’un 342 nci ve 343 üncü maddeleri kapsamında sermayeye

eklenmesi ve sermaye artırımının tescil edildiğini bildiren ticaret sicili müdürlüğünden alınacak yazının Borsa İstanbul A.Ş.'ye sunulması zorunludur. Söz konusu kıymetli madenlerle ilgili sermaye artışına ilişkin belgeler Borsa İstanbul A.Ş.'ye ibraz edilinceye kadar kıymetli madenler Borsa İstanbul A.Ş. tarafından bloke tutulur. Üç ayın sonunda sermaye artırımının veya sermaye artırımına ilişkin inceleme işleminin devam ettiğinin Borsa İstanbul A.Ş.'ye ilgili mercilerden alınmış belgelerle tevsik edilmesi halinde Borsa İstanbul A.Ş. tarafından 3 aya kadar ek süre verilebilir. Bu süreler içerisinde sermayeye ekleme işleminin gerçekleşmemesi durumunda söz konusu kıymetli madenler Borsa İstanbul A.Ş. tarafından mahrece iade edilmek üzere, aracılık işlemini gerçekleştiren kıymetli madenler aracı kuruluşuna teslim edilir.

Ortaklık payının devralınmasında pay bedellerinin ödenmesi

MADDE 7 – (1) Bir şirket ortağına ait payların tamamının veya bir kısmının, pay sahibinden devralınması yoluyla şirkete iştirak edilebilir.

(2) Devir işlemine konu olan bedelin ödenmesi, kuruluş ve sermaye artırımındaki pay bedellerinin ödenmesi için öngörülen işlem sürecine tabi değildir. Pay devrine konu bedeller bu maddenin dördüncü fıkrası hükümleri saklı olmak kaydıyla⁸ şirketin banka hesaplarına yatırılmaz.

(3) Payların devralınması amacıyla pay devri yapacak olan ortağa yurt dışından bir sözleşme dahilinde belirlenen şartların sözleşmede belirlenen vadelerde yerine getirilmesi koşuluyla pay devir bedeli olarak ödenecek bedellerin bankalar aracılığıyla yurda getirilmesi ve pay devrine ilişkin sözleşmenin pay devri yapacak ortak tarafından aracı bankaya ibraz edilmesi zorunludur. Gerçekleşmemiş bir kazanıma ilişkin avans mahiyetinde yurt dışından koşullu pay devir bedeli olarak gönderilen tutarlar pay devir işlemi sonuçlanana kadar döviz kredisi olarak değerlendirileceğinden; gerçek kişi dışındaki ortakların ve/veya bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında şirketin bu Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen kurallara uygunluğunun kontrolü aracı bankalarca yapılır. Bahse konu kurallara uygunluğun sağlanması durumunda bu tutarlar payını devreden gerçek kişi dışındaki ortağın ve/veya bu maddenin dördüncü fıkrası kapsamında şirketin kullanımına bırakılır. Uygunluk şartlarının sağlanmaması durumunda koşullu pay devir bedeli olarak gönderilen tutarlar bankalar tarafından sahiplerine iade edilir. Aracı banka, koşullu pay devir bedeli olarak serbest kullanıma bırakılan bedellerle ilgili olarak, sözleşmede belirlenen şartların ilgili vadelerde yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesinden ve avans olarak getirilen tutarların kredi bakiyesine eklenerek ve/veya pay devrine dönüşen tutarların kredi bakiyesinden düşülerek Risk Merkezine ve İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilmesinden sorumludur.⁹

(4) Bu maddenin üçüncü fıkrası kapsamında yurda transfer edilecek koşullu pay devir bedellerinin ödeneceği şirket ortağının gerçek kişi olması durumunda, devir işlemine konu avans mahiyetindeki bedellerin şirketin banka hesaplarına transfer edilmesi ve pay devrine ilişkin sözleşmede belirlenen vadeye kadar bu hesaplarda izlenmesi ile şirket hesaplarında izlendiğine ilişkin tevsik edici belgelerin bankaya ibraz edilmesi gerekmektedir. Şirket

hesaplarına yatırılan bahse konu bedeller, pay devrine ilişkin sözleşmede belirlenen şartların yerine getirilmesi koşuluyla, paylarını devreden gerçek kişi ortağın kullanımına bırakılır.¹⁰

(5) Devralınan paylara ilişkin olarak şirketin kuruluşu veya sermaye artırımını sırasında taahhüt edilen bedellerin şirkete ödenmemiş olması halinde, söz konusu yükümlülük payı devralan kişiye ait olur.

Yabancı sermaye payının ödenmesi

MADDE 8 – (1) Yurt dışında yerleşik yabancı ortak tarafından sermaye pay bedeli olarak ödenen nakdî sermaye Türkiye’de yerleşik bir bankaya yatırılır.

(2) Yabancı sermaye bedelleri Türk lirası olarak da ödenebilir.

(3) Sermaye bedelinin yatırıldığı banka, bu bedelin yurt dışındaki yabancı ortaktan gelip gelmediğini tespit eder. Sermaye bedeli olduğu tespit edilen tutarlar için 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen şekilde işlem yapılır.

(4) Serbest bölgelerden Türkiye’ye gönderilen yurt dışı kaynaklı sermaye bedelleri yabancı sermaye olarak kabul edilir.

(5) Efektif olarak getirilen yabancı sermaye bedelleri gümrük idarelerine beyan edilir ve bu bedeller için gümrük idareleri tarafından nakit beyan formu düzenlenir.

(6) Yabancı sermaye pay bedeli olarak getirilen efektiflerin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 344 üncü maddesi çerçevesinde bir bankaya yatırılabilmesi ve ilgili banka tarafından söz konusu nakdin yabancı sermaye bedeli olarak alışının yapılabilmesi için aşağıdaki şartların sağlanması gerekir:

a) Nakit beyan formunun “Geliş Sebebi” bölümünde, getirilme amacının “yabancı sermaye payı” olduğunun açıkça belirtilmesi.

b) Nakit beyan formunu ibraz eden şahsın kimlik tespitinin yapılması.

c) Yabancı sermaye payını nakit getiren kişinin yazılı beyanının alınması.

(7) Yabancı sermaye pay bedeli olarak gelen dövizlerin veya efektiflerin Türk lirasına çevrilerek DAB veya makbuz düzenlenmesinin talep edilmesi halinde DAB veya makbuz üzerinde aşağıdaki bilgilerin yer alması gereklidir:

a) Yabancı sermayeli kuruluşun adı.

b) Yabancı ortağın adı.

c) Yabancı sermayenin geldiği ülke.

ç) Yabancı sermayenin geliş şekli (havale veya efektif).

d) Yabancı sermaye tutarı.

e) Yabancı sermaye tutarının ABD doları karşılığı (aracı banka çapraz kuru).

f) Yabancı sermaye tutarının Türk lirası karşılığı (aracı banka döviz alış kuru).

g) Yabancı sermaye payının transfer sebebi.

ğ) Yabancı sermaye payının geldiği sektör.

Yabancı sermaye ile ilgili transferler

MADDE 9 – (1) Yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye’deki sermaye paylarının kısmen veya tamamen transferi, ilgililerce vergi ve benzeri yükümlülüklerinin yerine getirildiğinin tevsiki kaydıyla bankalar tarafından yapılır.

(2) Yabancı sermayeli kuruluşların Türkiye’deki faaliyetlerinden elde etmiş oldukları kârlar ile ortaklıkların kâr paylarının transferi, bankalar tarafından 13 Ocak 2000 tarih ve YB-4 sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesinde belirtilen esaslara göre yapılır.

(3) İrtibat büroları kapanış ve tasfiye dışında yurt dışına para transferi yapamazlar.

(4) 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu kapsamındaki transferler anılan Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilir.

Türkiye’den sermaye ihracı

MADDE 10 – (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışında veya Türkiye’deki serbest bölgelerde şirket kurmak, ortaklığa katılmak veya şube açmak için nakdi sermayeyi bankalar aracılığı ile aynı sermayeyi ise gümrük mevzuatı çerçevesinde ihraç edebilir.

(2) Yurt dışına sermaye transferi yapan bankaların genel müdürlükleri tarafından bu transferlere ilişkin bilgiler "Türkiye'den Sermaye İhracı Formu" (Ek: 1) doldurulmak suretiyle her bir işlem tarihinden itibaren 30 gün içinde Bakanlığa ve Ticaret Bakanlığına¹¹ gönderilir. Ayrıca, Merkez Bankasının konuya ilişkin talimatlarına göre İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

(3) Sermaye ihracının vekâleten yapıldığı durumda, vekilden yurt dışındaki şirketle ilgili işleri de kapsayan vekâlet sözleşmesinin ibrazı istenir. Vekâlet ilişkisinin bulunmadığı durumlarda, yalnızca sermaye taahhüdünü yerine getiren kişilere ilişkin bilgiler bildirilir.

(4) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında irtibat bürosu, temsilcilik ve benzerlerini kurmaları serbesttir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Menkul ve Gayrimenkul Kıymetler

Menkul kıymetlerin Türkiye’ye girişi ve Türkiye’den çıkışı

MADDE 11 – (1) Menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye’ye giriş ve çıkışı serbesttir.

(2) Türkiye’de yerleşik kişilerin, yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören her türlü menkul kıymetleri ve diğer sermaye piyasası araçlarını¹² bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla satın almaları, satmaları ve bu kıymetlerin alışı bedellerini bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri serbesttir.

(3) Türkiye’de yerleşik kişilerin, kaldıraçlı işlemler ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araçlarını yalnızca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar aracılığıyla almaları ve satmaları serbesttir.

(4) Ayrıca kamu kurum ve kuruluşları hariç olmak üzere, Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerce ihraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının, izahnamelerinin/ihraç belgelerinin, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanması koşuluyla yurt dışında satışı serbesttir.¹³

(5) Kamu kurum ve kuruluşları (kamu bankaları hariç) ile belediyelerin, uluslararası sermaye piyasalarında tahvil ve diğer borçlanma aracı ihraç etmesi Bakanlığın ön iznine bağlıdır.

Yurt dışında yerleşik kişilerce yapılabilecek işlemler

MADDE 12 – (1) Yurt dışında yerleşik kişilerin (yurt dışındaki yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları dâhil) her türlü menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarını sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan bankalar ve aracı kurumlar vasıtasıyla satın almaları, satmaları, bu kıymetler ve araçlara ait gelirler ile bunların satış bedellerini (vergi ve benzeri yükümlülüklerin indirilmesi suretiyle) bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri serbesttir.

(2) Yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye’de satın aldıkları menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının gelirleri (temettü, kâr payı ve faiz) 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 Sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesine göre bankalar tarafından yurt dışına transfer edilebilir.

(3) Yurt dışında yerleşik kişiler sermaye piyasası mevzuatı hükümleri çerçevesinde Türkiye’de menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarını ihraç edebilir ve halka arz ve satışını yapabilir.

(4) Bu işlemlere ilişkin bilgiler, bankalarca İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

Gayrimenkul kıymetler

MADDE 13 – (1) Yurt dışında yerleşik kişilerin, Türkiye’de satın aldıkları veya sahip oldukları gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı hakların gelirleri ve satış bedellerinin vergi ve benzeri yükümlülükler düşüldükten sonra kalan net tutarının bankalar tarafından yurt dışına transfer edilmesi serbesttir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Döviz Kredilerine İlişkin Ortak Hükümler

Döviz kredisi kullanımının genel kuralları

MADDE 14 – (1) 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin altıncı fıkrası ile 17/A maddesinin altıncı fıkrası uyarınca Türkiye’de yerleşik gerçek kişiler yurt dışından ve yurt içinden döviz kredisi kullanamaz.

(2) 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin yedinci fıkrası ile 17/A maddesinin yedinci fıkrası uyarınca Türkiye’de yerleşik kişiler yurt içinden ve yurt dışından döviz endeksli kredi kullanamaz.

(3) Döviz geliri olmayan Türkiye’de yerleşik kişiler bu Genelgenin 21 inci ve 40 ıncı maddelerinde yer alan istisnalar dışında döviz kredisi kullanamaz.

(4) Döviz geliri olan Türkiye’de yerleşik kişilerden kredi kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında olanlar, kullanmak istedikleri kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamının son üç mali yılın döviz gelirleri toplamını aşmaması kaydıyla döviz kredisi kullanabilirler.

(5) Döviz kredisi kullanılması için VRHİB veya DİİB bulunması zorunlu değildir. İlgili mevzuat hükümleri uyarınca vergi, resim ve harç istisnasından yararlanabilmek için VRHİB veya DİİB alması gerekli olan firmaların, bu belgeler olmadan kullanacakları krediler için vergi, resim ve harç istisnası uygulanmaz.

(6) Bankaların ve finansal kuruluşların yalnızca finansal güçlük nedeniyle yükümlülüklerini yerine getiremeyen ya da getiremeyecek olan borçlu lehine tanıdığı imtiyazlar 32 sayılı Kararın uygulanması kapsamında yenileme olarak değerlendirilmez.¹⁴

(7) Temerrüde düşen kredilerde kredi hesabının kapatılarak kanuni takip için kredi bakiyesinin yeni açılacak tahsili gecikmiş alacak hesabına aktarılması işlemi yeni bir döviz kredisi tesisi olarak değerlendirilmez.

(8) İhracat taahhütlü kullanılan kredilerin ihracat taahhütleri, 2017/4 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(9) Katılım bankalarının kullandığı kredilerin bildirim tarihi siparişle yapılan işlemlerde sipariş tarihi; vekâletle yapılan işlemlerde kredinin kullandırıldığı tarihtir.

(10) Finansal kiralama ve finansman şirketleri ile finansal kiralama işlemi yapma yetkisi bulunan bankaların¹⁵ kullandığı kredinin kullanım tarihi, finansal kiralama veya finansman sözleşmesinin imzalandığı tarihtir.

(11) Döviz kredileri doğrudan döviz olarak veya kredi tutarının Türk lirasına dönüştürülmesi suretiyle kullanılabilir.

Döviz gelirlerinin kapsamı

MADDE 15 – (1) 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (y) bendi uyarınca ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler firmanın döviz gelirleri olarak kabul edilir.

(2) Bu Genelge kapsamında döviz geliri olarak kabul edilen ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyet gelirleri; 2017/4 sayılı Tebliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan işlemlerden elde edilen gelirler ile yurt dışı yerleşiklerden tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla Bakanlıkça uygun görülen diğer ticari faaliyetlerden elde edilen gelirlerdir.

(3) 2017/4 sayılı Tebliğ kapsamında yer alan ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen gelirler hariç olmak üzere yurt içinde yerleşiklerden elde edilen dövizler bu Genelge kapsamında döviz geliri olarak kabul edilmez.

(4) Aracı ihracatçı, acente, yurt dışında yerleşik firma temsilciliği gibi üçüncü bir firma aracılığıyla gerçekleştirilen ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz

kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin gelirler ile ihraç kayıtlı satış yapan firmaların yaptıkları satışlara ilişkin gelirler;

- a) İhracatı gerçekleştiren firmanın yazılı muvafakatının,
- b) İlgili gümrük beyannamesinin veya SMMM/YMM onaylı faturanın bir örneğinin,
- c) İhracatçıya yapılan satışa ilişkin SMMM/YMM onaylı faturanın ya da e-faturanın bir örneğinin

firmalarca SMMM/YMM'ye¹⁶ ibrazı kaydıyla ve bu faturadaki tutarı aşmamak üzere ilgili firmaların döviz geliri olarak kabul edilebilir.

(5) Serbest bölgelere yapılan ihracat ve transit ticaretten elde edilen gelirler, serbest bölgeye satılan malın buradan üçüncü bir ülkeye satıldığına tevsiği kaydıyla, döviz geliri olarak kabul edilir.

(6) Serbest bölgede faaliyette bulunan firmaların tesislerinde makine/teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanılmak üzere serbest bölgeye satılan mallar, serbest bölge müdürlüklerince onaylı Serbest Bölge İşlem Formu, Ön Statü Belgesi ve Gümrük Beyannamesine ek olarak serbest bölge gümrük müdürlüğü ile serbest bölge müdürlüğünün ortaklaşa düzenlediği tutanağın ibraz edilmesi kaydıyla, döviz geliri olarak kabul edilir.¹⁷

(7) Yurt dışında yerleşiklerden elde edilen Türk lirası cinsi ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin gelirler ile Bakanlıkça uygun görülen diğer ticari faaliyetlerden elde edilen gelirler döviz gelirlerine dâhil edilir.

(8) Yurt dışında yerleşiklerden aşağıda belirtilen ticari faaliyetler kapsamında elde edilen gelirlerin döviz geliri olarak kabul edilmesi Bakanlıkça uygun görülmüştür.

a) Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının dışarıda yerleşiklere gerçekleştirdiği konut satışlarından elde edilen gelirler.¹⁸

b) Türkiye'de yerleşik kişilerin yabancı bayraklı gemilere (yabancı ülke kanunları uyarınca kurulan, tüzel kişiliğe sahip kuruluş, kurum, dernek ve vakıflara ait ve yönetim organını oluşturan kişilerin çoğunluğu Türk vatandaşı olan yabancı bayraklı gemiler ve yabancı ticaret şirketlerine ait ve şirketi yönetmeye yetkili olanların çoğunluğu Türk vatandaşı olan ve şirket sözleşmesine göre oy çoğunluğu Türk ortaklarda bulunan, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde ayrıca payların çoğunluğu nama yazılı ve bir yabancıya devri şirket yönetim kurulunun iznine bağlı bulunan yabancı bayraklı gemiler dışında kalan) verilen gemi acentelik hizmetlerinden (kabotaj seferi yapan gemilere verilen gemi acentelik hizmetlerinden hariç olmak üzere), gümrüksüz satış hizmetlerinden ve kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri ile bu gemilere yapılan gümrüksüz satış mağazası satışlarından elde edilen gelirler.¹⁹

(9) Gerçek kişi tacirlerin daha sonra sermaye şirketi kurarak tüzel kişilik oluşturmaları halinde Genelge'de yer alan hükümlere aykırı olmamak kaydıyla sermaye şirketinin önceden gerçek kişi olan ortakları sermaye şirketindeki ortaklık payları oranında geçmişe dönük olarak döviz geliri beyan edebilirler.²⁰

(10) Sekizinci fıkranın (b) bendi kapsamında döviz geliri beyan edilirken; 16 ncı maddenin birinci fıkrasında sayılan belgeler ile birlikte, hizmet verilen ya da gümrüksüz satış mağazası satışı yapılan gemilerin yabancı bayraklı olduklarını ve ortaklık yapılarını tevsik eden gemi sahibi tüzel kişiliklerin sahiplik durumunu gösteren gemi sicil tasdiknamesi (registry) ve ortaklık yapılarını gösterir ticaret sicil belgesi veya buna eşdeğer nitelikteki bir belge bankalara ve finansal kuruluşlara ibraz edilir.²¹

Döviz gelirlerinin beyanı

MADDE 16 – (1) Son üç mali yılın döviz gelirleri; son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından hazırlanan ve onaylanan Döviz Gelirleri Beyan Formları (Ek: 2) ile birlikte bu formlarda işlenen tutarların döviz gelirleri kapsamı ile uyumlu olduğunun tespitini ve bu durumun tespitine dayanak oluşturan belgeler hakkında bilgileri içeren raporların²² bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenir.

(2) Döviz geliri beyanları, aynı grup veya holding bünyesinde bulunan firmalar da dâhil olmak üzere, firma bazında yapılır.

(3) SMMM'ler ve YMM'ler tablolarda yer alan döviz gelirlerinin 15 inci maddede düzenlenen döviz geliri kapsamıyla uyumunu kontrol etmekle yükümlüdür.

(4) İhracatçı firmanın bu Genelgenin 15 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yazılı muvafakatında; imalatçı ve hizmet sağlayıcı firmanın döviz gelirlerine sayılmasına onay verilen tutar ile söz konusu tutarın kendi döviz gelirlerine sayılmasından feragat edildiğine ilişkin bir beyan yer alır.

(5) Firma döviz gelirlerine ilişkin hatalı beyanda bulunulduğunun sonradan tespiti durumunda, tespiti yapan banka veya finansal kuruluş tarafından firmadan döviz geliri beyanının düzeltilmesi istenir. Düzeltilen döviz geliri Risk Merkezine bildirilir ve firmanın mevcut döviz kredilerinin bu Genelgenin 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına uygunluğu yeniden kontrol edilir. Anılan maddeye uygunsuz kredi kullanımıyla ilgili olarak kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluşlara bildirimde bulunulur. Kredinin uygunsuzluğa yol açan kısmı için kullandırım yapanlarca bu Genelgenin 20 nci ve 39 uncu maddelerinde belirtilen esaslar çerçevesinde işlem yapılır.

(6) Firmalar yıllık hesap dönemini takip eden yılın başından itibaren döviz geliri beyanlarını güncelleyebilir. Firmalarca güncellenmeyen döviz geliri beyanlarına her yıl dördüncü ayın son iş gününden itibaren bir önceki yıl dâhil edilir ve eski döviz geliri beyanlarının üçüncü yıla ait olan bölümü dikkate alınmaz.²³

(7) Firma tarafından yazılı olarak talep edilmesi ve birinci fıkraya uygun olacak şekilde bankalara ve finansal kuruluşlara belgelenmesi halinde içinde bulunulan mali yıla ait döviz gelirleri, döviz geliri hesaplamasına dahil edilebilir. Bu durumda eski döviz geliri beyanlarının üçüncü mali yıla ait olan bölümü dikkate alınmaz.²⁴

Kredi bakiyesinin hesaplanması²⁵

MADDE 16/A – (1) Bu Genelgenin 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan döviz geliri şartlarını sağlamayan veya 21 inci maddesinde yer alan istisna koşullarını taşımayan Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından kullanıldığı tespit edilen döviz kredilerine ilişkin tutarlar, krediyi kullanan Türkiye’de yerleşik kişinin kredi bakiyesi hesaplamasına dâhil edilir. Ancak aykırı kullanıma ilişkin tutarın eklenmesi ile kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarını aşması durumunda, aykırı kullanımdan kaynaklanan tutarın aşımına neden olan kısmı kredi bakiyesi hesaplamasında dikkate alınmaz.

(2) Bu Genelgenin 42 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında yapılan kredi kullandırımı bildirimine ilişkin tutarın eklenmesi ile kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarını aşması durumunda, bildirim tutarının aşımına neden olan kısmı kredi bakiyesi hesaplamasında dikkate alınmaz.

(3) Geçici 1 inci madde kapsamında yapılacak kredi bakiyesi hesaplamalarında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Risk Merkezine bildirim yapılması

MADDE 17 – (1) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt içinden ve yurt dışından kullanılan tüm döviz kredileri ile firmalarca yapılan döviz geliri beyanları kredi kullandıran veya kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlar tarafından Risk Merkezi Genelgesinde belirtilen esas ve usullere uygun olarak Risk Merkezine bildirilir.

(2) Bu Genelgenin 21 inci ve 40 ıncı maddelerinde yer alan istisnalar kapsamındaki kredi kullanımlarında döviz geliri şartı aranmadığından kullanıcı firmadan döviz geliri beyanı istenmez. Firmanın kendiliğinden döviz geliri beyanında bulunması halinde bu bilgi Risk Merkezine iletilir.

(3) Bu Genelgenin 21 inci ve 40 ıncı maddelerinde yer alan istisnalar kapsamında kullanılan krediler firmanın kredi bakiyesine eklenerek Risk Merkezine bildirilir. Bildirim yapılırken, hangi istisna kapsamında kredi kullanılıyor veya aracılık ediliyor ise bunun belirtilmesi gerekmektedir. Kredi kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları veya üzerinde olan Türkiye’de yerleşik kişilere ilişkin olarak bu fıkra kapsamında yapılacak bildirimlerde; söz konusu kişilerin bu Genelgenin 21 inci ve 40 ıncı maddelerinin birinci fıkralarında yer alan istisnalardan (b) bentleri haricinde, kapsamına girdikleri başka bir istisna var ise onun bildirilmesi esastır.

(4) Geri ödenen kredi tutarları firma kredi bakiyesinden düşülerek Risk Merkezine bildirilir.

(5) Risk Merkezi kayıtlarında döviz geliri ve/veya kredi bakiyesi bilgisi bulunan bir firmanın vergi kimlik numarasında değişiklik olması halinde, krediyi kullandıran veya krediye aracılık eden banka veya finansal kuruluş, kredi sözleşmesi değişikliğini veya firmanın bu konudaki beyanını müteakip Risk Merkezine bildirimde bulunur.

(6) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamında kredi kullandıran veya kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlar tarafından döviz kredilerine ilişkin olarak Risk

Merkezine bildirilen veriler aylık olarak kurum bazında konsolide edildikten sonra izleyen ayın beşinci gününe kadar Risk Merkezi tarafından Bakanlığa iletilir.²⁶

Yerleşik kişiler tanımı

MADDE 18 – (1) 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (b) bendinde yer alan tanım kapsamına giren kişiler bu Genelge kapsamında Türkiye’de yerleşik kişi olarak kabul edilir.

(2) 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (c) bendinde yer alan tanım kapsamına giren kişiler bu Genelge kapsamında dışarıda yerleşik kişi olarak kabul edilir.

(3) 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca serbest bölgeler kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında kabul edildiklerinden, serbest bölgede yerleşik firmalar bu Genelge kapsamında yurt dışında yerleşik kişi olarak kabul edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yurt Dışından Kredi Alınması

Genel esaslar

MADDE 19 – (1) 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü çerçevesinde, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından Türk lirası kredi temin etmeleri ve aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, yurt dışından nakdi döviz kredisi temin etmeleri, bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları kaydıyla serbesttir.

(2) Bankaların ve finansal kuruluşların ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi teamülleri çerçevesinde yurt dışından kredi temin etmeleri serbesttir.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin yurt dışından her türlü nakdi kredi sağlamasında 9/2/2009 tarihli ve 27136 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Hazine Garantisi Olmaksızın Hibe Hariç Dış İmkân Sağlamasına İzin Verilmesine ve Sağlanan Dış İmkânın İzlenmesine İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(4) Türkiye’de yerleşik kişiler, 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan istisnalar kapsamında döviz gelirlerine bakılmaksızın yurt dışından döviz kredisi temin edebilirler.

(5) Bankalar, nezdinde bulunan Türkiye’de yerleşik kişilere ait döviz ve Türk lirası tevdiat/mevduat²⁷ hesaplarına yurt dışından gönderilen bedellere ilişkin SWIFT mesajlarında Türkçe veya yabancı bir dilde söz konusu bedelin kredi olduğuna dair herhangi bir ibare bulunup bulunmadığını kontrol eder. Bu kontrol sonucunda transfer edilen bedelin kredi olduğunun tespiti durumunda, kredi borçlusundan kredinin vadesi, faiz oranı ve benzeri bilgileri içeren kredi sözleşmesi istenir ve ilgili koşulları sağlaması şartıyla bu bedel yurt dışından temin edilen kredi olarak işleme alınır.

(6) Bankalar yurt dışından kullanılan kredilerin bu Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen genel kurallara uyumunu kontrol etmekle yükümlüdür. Bu çerçevede, yurt dışından firma hesabına transfer edilen 50.000 ABD doları veya üzerindeki transfer sebebi

belirlenemeyen tüm döviz tutarları ile 250.000 TL veya üzerindeki transfer sebebi belirlenemeyen tüm Türk lirası tutarlarının²⁸ kredi olup olmadığının tespiti amacıyla ilgili firmadan yazılı beyan alınır. Yazılı beyanın alınması bankaların bu maddenin beşinci fıkrası uyarınca yurt dışından gönderilen bedellere ilişkin SWIFT mesajlarında Türkçe veya yabancı bir dilde söz konusu bedelin kredi olduğuna dair herhangi bir ibare bulunup bulunmadığını kontrol etme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. Alınacak yazılı beyanda "kredi" ifadesinin yurt dışında bulunan ortaklardan alınan borçları da kapsadığı açıkça belirtilir. Yurt dışından gelen transfere ilişkin firmanın yazılı beyan sunmaması halinde transfer işlemi tamamlanmaz ve iade işlemi gerçekleştirilir. Yurt dışından gelen transfere ilişkin firmanın yanıtıcı yazılı beyanda bulunduğu tespitinde Bakanlığa bildirimde bulunulur.²⁹

(7) Yurt dışından alınan kredinin kullanımına aracılık eden banka kredi sözleşmesi ile geri ödeme planının bir örneğini kredi kullanıcısı firmadan temin eder.

(8) Yurt dışından alınan kredinin kullanımına aracılık eden banka kredinin geri ödenip ödenmediğini izlemekle yükümlüdür.

(9) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin geri ödemesi için borçlunun kredinin vadesi, faiz oranı vb. bilgileri içeren kredi sözleşmesini geri ödemeye aracılık eden bankaya sunması gereklidir.

(10) Bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki yurt dışında yerleşik kişilerden alınan krediler de firma kredi bakiyesine dâhil edilir.

Döviz gelirlerine dayalı kredi kullanımı

MADDE 20 – (1) Döviz geliri olan ve kullanım tarihindeki kredi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında bulunan Türkiye’de yerleşik kişiler, kullanılmak istenen kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamı son üç mali yılın döviz gelirleri toplamını aşmamak kaydıyla yurt dışından döviz kredisi kullanabilirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerde, firmanın 21 inci ve 40 ıncı madde hükümleri çerçevesinde kullandığı döviz kredileri firma kredi bakiyesine dâhil edilir.

(3) Mevcut döviz kredisi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında olan ve döviz geliri olan Türkiye’de yerleşik bir kişinin yurt dışından kullandığı döviz kredisi tutarı ile mevcut döviz kredisi bakiyesinin toplamının, son üç mali yılın döviz gelirleri toplamından fazla olduğunun sonradan tespit edilmesi durumunda Bakanlığa bildirimde bulunulur.

(4) Yurt dışından temin edilen kredinin bu Genelge hükümlerine uygun kullanılmadığının ya da³⁰ yurt dışından gelen transfere ilişkin firmanın yanıtıcı yazılı beyanda bulunmak suretiyle mevzuata aykırı bir biçimde yurt dışından kredi kullandığının anlaşılması halinde mevzuata aykırı kullanım ile ilgili olarak Bakanlığa bildirimde bulunulur.

(5) Bankaların ve finansal kuruluşların yurt dışındaki şubeleri (off-shore şubeleri dâhil, serbest bölge şubeleri hariç) tarafından mevcut kredi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında olan ve döviz geliri bulunan Türkiye’de yerleşik kişilere kullandırılan kredinin bu Genelgenin 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne uymadığının sonradan tespit edilmesi durumunda 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendi hükmü gereğince,

kullanılan kredilerin aşımı neden olan kısmı, tespitini yapılmasını müteakip on işgünü içerisinde geri çağrılır veya Türk lirası krediye dönüştürülür. Bu kredilerle ilgili olarak Bakanlığa bildirimde bulunulur. Kredinin geri çağırılan veya Türk lirasına dönüştürülen kısmı firmanın kredi bakiyesinden düşülerek Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

Döviz geliri olma şartı aranmayan krediler

MADDE 21 – (1) 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca aşağıda sayılan hallerde döviz geliri şartına bağlı olmaksızın döviz kredisi kullanılabilir:

a) Kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ile Türkiye’de yerleşik finansal kuruluşların kullanacakları döviz kredileri.

b) Kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları veya üzerinde olan Türkiye’de yerleşik kişilerce kullanılacak döviz kredileri.

c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından kullanılacak döviz kredileri ile 24/12/2007 tarihli ve 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için kullanılacak döviz kredileri.

ç) Uluslararası ilana çıkılan yurt içi ihalelere ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak ihaleyi kazanan Türkiye’de yerleşik kişilerin veya Savunma Sanayii Başkanlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

d) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

e) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek kaydıyla, son üç mali yılda döviz geliri olmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde kullanacakları döviz kredileri.

f) Bakanlıkça belirlenecek esaslar dâhilinde Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası hükümleri kapsamındaki mal veya hizmet ihracına ilişkin döviz kredisi kullanımları sırasında firmaların vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak amacıyla 2017/4 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde VRHİB veya DİİB kullanmaları veya ihracat taahhüdünde bulunmaları mümkündür.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde gerçekleştirilecek YTB kapsamındaki döviz kredisi kullanımları 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 20/6/2012 tarihli ve 28329 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) ile belirlenen esaslara uygun olarak yapılır. Bu kapsamda; YTB’de yabancı kaynak tutarının yer alması halinde en çok YTB’de belirtilen yabancı kaynak tutarı kadar, YTB’de özkaynak tutarının yer alması halinde ise toplam

yatırım tutarından özkaynak tutarı düşülerek hesaplanacak tutar kadar döviz kredisi kullanılabilir.³¹ Ancak aynı YTB kapsamında daha önce faiz destekli TL kredi de kullanılmış olması halinde Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi İktisadi İşletmesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde bankalarca Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü E-TUYS bilgi sistemi üzerinden kullanılan faiz destekli TL kredi tutarı sorgulanarak bu fıkra da belirtilen azami tutardan TL kredi tutarının düşümü yapıldıktan sonra kalan tutar üzerinden döviz cinsinden kredi kullandırımı yapılabilir. Ayrıca, aynı YTB kapsamında faiz destekli olanlar haricinde başka bir TL kredi kullanılıp kullanılmadığının tespiti amacıyla bankalarca ilgili firmadan kullanım varsa bu kullanımların tarih ve tutarlarını da içerecek şekilde yazılı beyan alınır. Firma tarafından beyan edilen tutar olması halinde bu tutar azami tutardan düşülür. YTB'de kredi tutarının Türk lirası olarak gösterilmesi nedeniyle döviz kredilerinin Türk lirası karşılığının hesaplanmasında bankalar tarafından, bu kredilerin kullanım tarihindeki Merkez Bankası döviz satış kurları esas alınır. Kredinin kapanması için firma tarafından, tamamlama vizesi neticesinde gerçekleşen sabit yatırım tutarını gösterir YTB'nin işleme konu krediye aracılık eden bankaya ibraz edilmesi gerekir. YTB'ye istinaden kullandırılan döviz kredisi tutarının yatırım tamamlama vizesi neticesinde belirlenen sabit yatırım tutarını aştığı hallerde takip krediye aracılık eden banka tarafından yerine getirilir.³²

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç);

a) İthalat için kullanılan döviz kredilerinde ithalata konu malın söz konusu gümrük tarife istatistik pozisyonları kapsamında olduğunun aracı bankaya tevsih edilmesi, mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla krediyi kullanan firmanın 24 ay içerisinde ithalata ilişkin ilgili gümrük beyannamesini aracı bankaya ibraz etmesi ve aracı bankaca bu beyanname üzerine şerh düşülmesi,

b) Yurt içinden alımı için kullanılan döviz kredilerinde satın alınan malın söz konusu gümrük tarife istatistik pozisyonları kapsamında olduğunun aracı bankaya tevsih edilmesi, söz konusu alıma ilişkin fatura aslı üzerine aracı banka tarafından şerh konulması, bir örneğinin kredi dosyasında muhafaza edilmesi ve aslının firmaya iade edilmesi gerekir.

(5) Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında; uluslararası ihale kapsamındaki projeye veya Savunma Sanayii Başkanlığınca onaylanan savunma sanayii projesine ilişkin sözleşmenin taraflar, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının veya ilgili kamu kurum veya kuruluşundan alınacak ve söz konusu sözleşmenin tutarını ve tarihini içeren ıslak imzalı bir onay yazısının aracı bankaya ibraz edilmesi gerekli olup aracılık edilecek kredi tutarı sözleşme bedelini geçemez.³³

(6) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ile uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza

sayfalarının asıllarının ve sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının aracı bankaya ibraz edilmesi gerekli olup aracılık edilecek kredi tutarı sözleşme bedelini geçemez.

(7) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kullanılacak kredilerde mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla, krediyi kullanan Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından ilgili YTB'nin tarih ve sayısı belirtilerek daha önce aynı YTB kapsamında kredi kullanılıp kullanılmadığı, kullanılması halinde kredinin tutarı, kullanım tarihi ve bu krediye aracılık eden banka bilgileri yazılı olarak beyan edilir. Bu beyanlar ilgili kredi dosyalarında saklanır. Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri kapsamında kullanılacak kredilerde mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla, aracı bankaca sözleşmelerin bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen sayfalarına veya ilgili kamu kurum veya kuruluşundan alınan ve söz konusu sözleşmenin tutarını ve tarihini içeren ıslak imzalı onay yazılarının aslı üzerine şerh düşülür.^{34,35}

(8) Bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında döviz kredisi kullanılabilmesi için son üç mali yılda döviz geliri olmadığının firmaca aracı bankaya beyan edilmesi zorunludur.

(9) Muhtemel döviz gelirlerinin tevsikinde sözleşme, ödeme şekli peşin olmayan gümrük beyannamesi veya proforma fatura esas alınır. Ancak firmanın VRHİB veya DİİB sahibi olması durumunda bu belgelerde belirtilen tutar muhtemel döviz geliri olarak kabul edilir.

(10) Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak döviz kredisi kullanıldıktan sonra takip eden 3 mali yıl boyunca aynı firma tarafından bu kapsamda döviz kredisi kullanılamaz.

(11) Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak kullanılan döviz kredilerinde vade sınırlaması bulunmamaktadır. Ancak, ihracat taahhütlü kredilerde ilgili mevzuatta belirtilen vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süreleri dolduktan sonra söz konusu kredilere vergi, resim ve harç istisnasının uygulanmaması gerekmektedir.³⁶

(12) Muhtemel döviz gelirinine dayalı döviz kredilerinde en az kredi tutarı kadar muhtemel döviz gelirinini; kredi kullanım tarihinden itibaren 24 ay, belgeli kullanımlarda ise belge süresi içerisinde elde edildiğinin aracı bankaya belgelenmesi gerekir. İlgili belgeler bu sürelerin bitiminden itibaren en geç bir ay içerisinde banka veya finansal kuruluşa ibraz edilir.³⁷ Bu krediler bankalarca, ihracat taahhütlü kredilere ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen taahhüt kapatma esaslarına uygun olarak takip edilir ve muhtemel döviz gelirini elde edemeyen firmalar hakkında Bakanlığa bildirimde bulunulur. Ancak, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan mücbir sebep hallerinin varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince muhtemel döviz geliri elde edemeyen firmalara Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ek süre verilir. Mücbir sebep hallerinin tevsiki konusunda 2018-32/48 Sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan hükümler geçerlidir. 2018-32/48 Sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin dışında kalan öngörülemeyen haller veya haklı durum hallerinin resmi kayıtlarla

tevsik edilmesi durumunda ek süre veya döviz geliri elde etme yükümlülüğünden tamamen muaf tutulma talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.³⁸

(13) Muhtemel döviz gelirleri kapsamında aynı mali yıl içerisinde ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantıların tevsiki kaydıyla birden fazla kredi kullanılabilir. Bu durumda, belgesiz kullanımlarda mevcut belge ile tevsik edilen tutarın, toplam kullanılmak istenen kredi tutarını karşılamaması halinde aşan kısım için farklı tevsik belgelerinin ibrazı gerekir.³⁹ VRHİB veya DİİB ile yapılan kredi kullanımlarında ise kullanılan toplam kredi tutarı belgede belirtilen faaliyet tutarı ile sınırlıdır. Her bir kredi için bu maddenin on ikinci fıkrasında belirtilen şekilde belgeleme yapılır.

(14) Muhtemel döviz gelirleri kapsamında, mükerrer belge kullanımının önlenmesi amacıyla kredi kullanımına aracılık eden bankaca VRHİB veya DİİB üzerine kullandırılan kredi tutarına ilişkin şerh düşülür. Belgesiz kullanımlarda firmadan ibraz edilen belgelerin başka bir kredi için kullanılmadığına ya da aynı belgeler kapsamında daha önce kullanılmış olan kredi tutarları ile kullanım tarihlerine ilişkin yazılı beyan alınır ve aracı banka tarafından bu beyana göre mevcut belgelerde tevsik edilen tutarın, kullanılmış ve kullanılmak istenen toplam kredi tutarını karşılayıp karşılamadığı kontrol edilir.⁴⁰

(15) Bu maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında aşağıda belirtilen hallerde döviz geliri olması şartının aranmayacağı Bakanlıkça kararlaştırılmıştır.

a) 10/5/2005 tarih ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun çerçevesinde, alım garantisi kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin yatırımların finansmanında kullanılmak üzere Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerin kullanacakları döviz kredileri.⁴¹

b) 24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamındaki ihaleler ile bedeli döviz olarak belirlenen kamu ihalelerini kazanan Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

c) Mevcut olan veya yeni kurulan⁴² bir şirket payı alımı amacıyla kurulan ve bu amacı gerçekleştirmek haricinde herhangi bir faaliyeti olmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

d) Dışarıda yerleşik yabancı sermayeli şirketlerin sermayesinin tamamına sahip olduğu Türkiye’de yerleşik grup şirketlerinin dışarıda yerleşik yabancı sermayeli grup şirketlerinden kullanacakları döviz kredileri.⁴³

e) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye’de yerleşik kişilerin ortağı olan Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerce, söz konusu projeyi yürütmekle görevli Türkiye’de yerleşik kişinin sermayesine eklenmek kaydıyla kullanılacak döviz kredileri.⁴⁴

f) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye’de yerleşik kişilerin ortağı olan Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerce, söz konusu proje kapsamında kullanılmak kaydıyla kullanılacak döviz kredileri.⁴⁵

(16) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında,

a) 10/5/2005 tarih ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun çerçevesinde, 1/7/2021 tarihine kadar işletmeye girmiş olan lisanslı üretim tesisleri için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından verilen "Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi"nin (YEK Belgesi) veya bu kapsamda verilen üretim lisansının, 21/6/2018 tarihi öncesinde bağlantı anlaşması çağrı mektubu almaya hak kazanan YEK Destekleme Mekanizmasına tabi ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan lisanssız üretim tesisleri için ise "Lisanssız Elektrik Üreticileri İçin Dağıtım Sistemine Bağlantı Anlaşması"nın (Bağlantı Anlaşması) aracı bankaya ibraz edilmesi gerekmektedir. Aracı banka tarafından, söz konusu YEK Belgesi'nin veya üretim lisansının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun internet sayfasından kontrol edilmesi; Bağlantı Anlaşması'nın ise ilgili şebeke işletmecisinden teyit edilmesi gerekmektedir. 1/07/2021 tarihinden itibaren işletmeye girmiş ya da girecek olan lisanslı üretim tesisleri ile 21/6/2018 tarihinden sonra bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan lisanssız üretim tesislerinin bu maddenin on beşinci fıkrasının (a) bendi kapsamında döviz kredisi kullanması mümkün bulunmamaktadır.⁴⁶

b) Aracılık edilecek toplam kredi tutarı;

1) Lisanslı elektrik üretim tesisleri için lisanslarına derç edilmiş olan yıllık elektrik enerjisi üretim miktarlarının yerli katkı bedeli dâhil YEK Destekleme Mekanizması kapsamına konu fiyat ile çarpımının alım garantisi için kalan süreye göre hesaplanmış toplamının yüzde seksenini geçemez.⁴⁷

2) 21/6/2018 tarihi öncesinde bağlantı anlaşması çağrı mektubu almaya hak kazanan lisanssız elektrik üretim tesisleri için 21/11/2013 tarihli ve 4709-2 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun Kararı ile belirlenen "önlisans ve üretim lisanslarına derç edilecek yıllık elektrik enerjisi üretim miktarının tespitinde esas alınacak yıllık azami üretim miktarı" esas alınarak belirlenen üretim miktarlarının YEK Destekleme Mekanizması kapsamına konu fiyat ile çarpımının alım garantisi için kalan süreye göre hesaplanmış toplamının yüzde seksenini geçemez.⁴⁸

c) Lisanssız üretim tesislerinin tümünün devralınması durumunda, hisseleri devralan tüzel kişilere, devir işlemleri sonrasında, hisselerini devreden tüzel kişinin bu fıkra kapsamında kullandığı kredilere ilişkin kredi bakiyelerini devralmak şartıyla, bu fıkra kapsamında döviz kredisi kullanılabilir. Bu kapsamda kullanılacak kredi tutarı ile devralınan şirketlerin kredi bakiyelerinin toplamı bu fıkranın (b/2) bendinde belirtilen tutarı geçemez. Bu kapsamda; hisse devrinin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneğinin veya hisse devirlerine ilişkin pay defterinin ilgili sayfalarının noter onaylı örneklerinin aracı bankaya ibraz edilmesi zorunludur.⁴⁹

(17) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında, söz konusu ihalelere ilişkin sözleşmelerin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı veya ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının aracı bankaya ibraz edilmesi gerekli olup aracılık edilecek kredi tutarı ihale tutarını geçemez.

(18) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında, söz konusu pay alımına ilişkin sözleşmelerin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının aracı bankaya ibraz edilmesi gerekli olup aracılık edilecek kredi tutarı alımı öngörülen şirket paylarına ilişkin toplam tutarı geçemez.

(19) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında;

a) Krediyi kullandıracak olan dışarıda yerleşik şirketin Türkiye’de yerleşik grup şirketi üzerinde doğrudan yüzde yüz sahipliğinin olması halinde, Türkiye’de yerleşik grup şirketince, kredi sözleşmesinin ve geri ödeme planının aracı bankaya ibrazının yanı sıra, sermayesinin tamamının krediyi kullandıracak olan dışarıda yerleşik yabancı sermayeli şirket sahipliğinde olduğunun,

b) Krediyi kullandıracak olan dışarıda yerleşik şirketin, Türkiye’de yerleşik grup şirketi üzerinde dolaylı olarak yüzde yüz sahipliği olan dışarıda yerleşik yabancı sermayeli bir şirketin doğrudan ya da dolaylı olarak yüzde yüz iştiraki olması halinde, Türkiye’de yerleşik grup şirketince, kredi sözleşmesinin ve geri ödeme planının aracı bankaya ibrazının yanı sıra, krediyi kullandıracak dışarıda yerleşik şirket ile krediyi kullanacak Türkiye’de yerleşik grup şirketinin sermayelerinin doğrudan ya da dolaylı olarak tamamına dışarıda yerleşik aynı yabancı sermayeli şirketin sahip olduğunun

ticaret sicil gazeteleri veya ilgili resmi makamlardan alınacak yazılarla aracı bankaya tevsik edilmesi gerekmektedir.⁵⁰

(20) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (e) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ile uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının veya noter tasdikli suretlerinin ve sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının görevli şirketin sermaye artırımı kararı veya söz konusu kredi tutarının görevli şirketin sermayesine ekleneceğine ilişkin yazılı taahhüdü ile birlikte aracı bankaya ibraz edilmesi gerekmekte olup aracılık edilecek kredi tutarı kararda veya taahhütte belirtilen sermaye artırımı tutarını geçemez. Kredi bedeli söz konusu bedelle ilgili sermaye artışına ilişkin belgeler bankaya ibraz edilinceye kadar aracı banka tarafından bloke hesapta tutulur. Sermaye artırımının tescil edildiğini bildiren ticaret sicili müdürlüğünden alınacak yazının bankaya sunulması üzerine, kredi bedeli aracı banka tarafından görevli şirketin hesabına transfer edilir.^{51 52}

(21) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (f) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği, uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asılları veya noter tasdikli suretleri, sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısı ile birlikte kredi bedelinin tümünün proje kapsamında kullanıldığına ve/veya kullanılacağına veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarıldığına ve/veya aktarılacağına ilişkin yazılı taahhüt aracı bankaya ibraz edilir. Aracılık edilecek kredi tutarı uygulama sözleşmesinde yer alan sözleşme bedelini

geçemez. Yazılı taahhüdün aracı bankaya ibrazından sonra kredi kullanımına aracılık edilir. Ancak;

a) Kredi bedelinin kredi kullanımı gerçekleştikten sonra proje kapsamında kullanılacak veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarılacak olması halinde uygulama sözleşmesinde belirtilen yapım süresi bitimine kadar bu durumu tevsik edici swift mesajları, banka dekontları, görevli şirket ile gerçekleştirilen resmi yazışmalar vb. belgelerin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

b) Kredi bedelinin kredi kullanımı gerçekleşmeden önce proje kapsamında kullanılan veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarılan bedeller ile mahsup edilecek olması halinde bu durumu tevsik edici swift mesajları, banka dekontları, görevli şirket ile gerçekleştirilen resmi yazışmalar vb. belgelerin aracı bankaya ibrazı zorunludur. Bu belgelerin en fazla 1 yıl öncesine kadar gerçekleştirilen transferlere, ödemelere vb. ilişkin olması gerekmektedir.

c) Uygulama sözleşmesinde belirtilen yapım süresi bitimine kadar bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen tevsik edici belgelerin aracı bankaya ibraz edilmemesi halinde aracı banka tarafından Bakanlığa bildirimde bulunulur.⁵³

(22) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki kredilerin mevzuata aykırı bir biçimde kullanıldığı tespit edilmesi halinde Bakanlığa bildirimde bulunulur, mevzuata aykırı kullanılan kısım ile ilgili olarak bu Genelgenin 20 nci maddesinin üçüncü ve beşinci fıkra hükümleri uygulanır.

Yurda getirilmeden kullanılabilen krediler

MADDE 22 – (1) Aşağıda sayılan hallerde yurt dışından alınan kredinin Türkiye’deki bir banka aracılığı ile yurda getirilerek kullanılması şartı aranmaz.

a) Yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından kredi sağlayan Türkiye’de yerleşik kişilerin bu kredileri doğrudan yurt dışında kullanmaları.

b) İhracat Kredi Ve İhracat Kredisi Garanti Kuruluşlarının Listesinde (Ek: 3) kayıtlı ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisinde yurt dışından kredi sağlayan Türkiye’de yerleşik kişilerin bu krediyi doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödemeleri.

c) İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik kredi sağlayan Türkiye’de yerleşik kişilerin bu krediyi doğrudan yurt dışındaki ihracatçıya ödemeleri.

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan kredilerin kullanımı.

d) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında yerleşik kişilerden temin edilen kredilerin refinansmanı amacıyla aynı kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin doğrudan bu kredilerin geri ödemesinde kullanılması.⁵⁴

e) Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanlıkça borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan krediler.⁵⁵

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında yerleşik kişilerden temin edilen kredilerin refinansmanı amacıyla aynı kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin doğrudan bu kredilerin geri ödemesinde kullanılmayan kısmının Türkiye’deki bir banka aracılığı ile yurda getirilerek kullanılması zorunludur. Ayrıca, söz konusu kredi bedelinin yurda getirilmeyen kısmı için firmanın bu bedelin yurt dışında yerleşik kişilerden temin edilen kredilerin refinansmanı amacıyla kullanıldığını belirten yazılı beyanı alınır.⁵⁶

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında sayılan kredilerin geri ödemesinin Türkiye’deki bir banka aracılığıyla yapılması için firmanın ilgili kredi sözleşmesinin bir örneğini, kredi geri ödeme planını ve kredinin yurt dışında kullanıldığını gösterir belgeleri aracı bankaya ibraz etmesi gereklidir. Henüz geri ödemesi yapılmamış tutarlar firmanın kredi bakiyesine dâhil edilir. Firmanın kredi geri ödemesinin bir kısmını doğrudan yurt dışındaki kaynakları ile gerçekleştirdiğini belgelemesi durumunda, bu tutar kredi bakiyesine eklenmez. Geri ödenmesi talep edilen kredinin bu Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen esaslara aykırı kullanıldığının tespiti halinde kredi geri ödemesi yapılır, ancak; aykırı kullanım ile ilgili olarak Bakanlığa bildirimde bulunulur.

(4) Bu kapsamda kullanılan krediler Merkez Bankasının konuya ilişkin talimatlarına göre İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

Yurt dışından alınan kredinin yurt içine aktarımı

MADDE 23 – (1) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan döviz kredisinin kreditor tarafından borçlu firma adına kredi açıklaması ile Türkiye’deki kredi kullanımına aracılık eden bankaya doğrudan gönderilmesi esastır. Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan döviz kredisi bedellerinin krediyi kullanan kişi haricindeki kişilerin Türkiye’deki bankalar nezdindeki hesaplarına gönderilmesi mümkün bulunmamaktadır.⁵⁷ Ancak faktoring şirketlerinin yurt dışından ihracatın finansmanı için kullandıkları döviz kredisi bedellerinin, sadece ihracatçı kuruluşlara yönelik yapacakları fonlamalar için doğrudan ihracatçı firmanın Türkiye’deki hesaplarına gönderilmesi mümkündür. Fonlamanın bu Genelge’nin 42 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında döviz kredisi olarak değerlendirilmesi halinde faktoring şirketi tarafından kredi bedeli doğrudan ihracatçı firmanın Türkiye’deki hesaplarına gönderilmeden önce aracı bankaya konu hakkında yazılı bilgi verilir.⁵⁸

(2) Yurt dışından kullanılan kredinin, kreditor banka nezdinde kredi borçlusu adına açılan bir hesaba ödenmesi, ardından bu hesaptan krediyi kullanan Türkiye’de yerleşik kişinin Türkiye’deki aracı banka nezdindeki hesabına gönderilmesi durumunda; kreditor den alınacak, kredinin kredi borçlusu adına açılan bir hesaba aktarıldığına ilişkin yazının aracı bankaya ibrazı kaydıyla, Türkiye’deki bankalar aracılığı ile kullanılan kredi olarak değerlendirilmesi mümkündür.⁵⁹

(3) Yurt dışından⁶⁰ sağlanan krediye aracılık eden Türkiye’de yerleşik banka, kredi kuruluşunun mahiyeti hakkında tereddüde düşmesi durumunda, kredi kullanıcısının kredi aldığı kuruluşun ilgili ülke mevzuatına göre kredi vermeye yetkili kuruluş olduğunu tevsik etmesini ister. Kredi kullanıcısı, kredi veren kuruluşun ilgili ülke resmi makamlarından aldığı kredi kullandırmaya yetkili olduğunu gösteren belgeyi, ilgili ülkede bulunan Türkiye diplomatik temsilciliğine ya da ekonomi müşavirliğine onaylatır ve ilgili bankaya ibraz eder.

Rotatif krediler

MADDE 24 - (1) Bankalar ve finansal kuruluşlar hariç olmak üzere Türkiye’de yerleşik kişiler ile yurt dışındaki banka, finans kuruluşu veya yurt dışındaki firma/şahıs arasında yapılan bir sözleşmeyle tespit edilen kredi limiti dâhilinde, borçlusuna farklı tarihlerde kredi çekme ve geri ödeme olanağı sağlayan, belirli bir vadesi bulunmayan ve genellikle değişken faizli olan borçlu cari hesap şeklinde (yenilenebilir/rotatif) kredi kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

(2) Yurt dışından sağlanan krediler, kredi sözleşmesinde belirtilen tutar ve süre ile uyumlu olarak dilimler halinde kullanılabilir.⁶¹ Ancak bu krediler, geri ödenen tutarlarda yeniden kullanılabilir şekle dönüştürülemez.

(3) Bu Genelgenin 22 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren hallerde, kredinin yurt dışındaki işlerden elde edilen gelirlerle yurt dışında ödenmesi ve yurt içinden söz konusu geri ödemeye ilişkin herhangi bir kaynak çıkışı olmaması şartıyla, sadece yurt dışındaki söz konusu iş ile ilgili olarak yurt dışından rotatif kredi kullanılması mümkündür. Söz konusu rotatif kredilerin geri ödemeleri için kullanılan yurt dışındaki işlerden elde edilen gelirlerin döviz geliri olarak beyan edilmesi mümkün bulunmamaktadır.⁶²

Bakanlıkça borçlu veya garantör sıfatıyla sağlanan krediler

MADDE 25 – (1) Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanlıkça borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan kredilerin yurt içi veya yurt dışında kullanımına ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça belirlenir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanlıkça borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan krediler, Türkiye’de yerleşik bankaların yanı sıra yurt dışında yerleşik banka ve finans kurumları aracılığıyla kullanılabilir. Bu krediler için Türkiye’deki bir banka aracılığı ile yurda getirilerek kullanılması şartı aranmaz.⁶³

(3) Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanlıkça borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan kredilerin yurt içine aktarımında bu Genelge’nin 23 üncü maddesinde düzenlenen usul ve esaslar aranmaz. Söz konusu dış kredi kullanımları için belli bir kişi (kurum veya kuruluş) adına hesap açılmasına dair herhangi bir kısıtlama uygulanmaz.⁶⁴

Kreditör değişikliği

MADDE 26 – (1) Yurt dışından temin edilen kredilerin, kredi sözleşmesinin, sözleşme koşullarında herhangi bir değişiklik olmaksızın, yalnızca kreditörün yurt dışında yerleşik başka bir kreditörle değiştirilmesine yönelik tadil edilmesi mümkündür.

(2) Yurt dışından temin edilen bir krediye ilişkin alacağın, Türkiye’de yerleşik bir bankaya temlik edilmesi halinde, kredi tutarı dış borç yükümlülüğü olarak izlenmekten çıkartılır. Bu durum İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

(3) Türkiye’deki bankalar ve finansal kuruluşlarca yurt içinde yerleşik kişilere kullandırılan kredilerin yurt dışına devredilmesi halinde, kredi yurt dışından sağlanan kredi olarak değerlendirilir ve devralan tarafından yurt içindeki bankalara veya finansal kuruluşlara ödeme yapıldığı tarih dış kredi kullanım tarihi olarak dikkate alınır. Bu durum İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

İhracat kredi kurumları veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarından sağlanan krediler

MADDE 27 – (1) Türkiye’deki ithalatçının veya Türkiye’deki aracı bankanın borçlu sıfatı ile imzaladığı kredi sözleşmesine istinaden alınan ve Türkiye’deki bankanın ithalatçı lehine garanti vererek aracılık ettiği krediler Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından yurt dışından sağlanan nakdi kredi olarak değerlendirilir.

Merkez Bankasına bildirim yapılacak krediler

MADDE 28 – (1) 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde; Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağlanan krediler dışında, Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından yurt dışından sağlanan nakit krediler ile ithalatın finansmanında kullanılan ödeme şekillerine göre oluşan aynı kredilerden; mal mukabili ve kabul kredili mal mukabili olanlar haricindeki aynı kredilere (kabul kredili akreditif, kabul kredili vesaik ve vadeli akreditif) ve Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası üyesi bankalarca, kendileri veya müşterileri nam ve hesabına yurt dışından temin edilen altın, gümüş veya platin kredilerine ilişkin kullanım ve geri ödeme bilgileri, kredi bazında, işleme aracılık eden banka tarafından Merkez Bankasının konuya ilişkin talimatlarına göre İstatistik Genel Müdürlüğüne bildirilir.

(2) Yurt dışından bu Genelgenin istisna hükümleri kapsamında kullanılan tüm döviz kredileri İstatistik Genel Müdürlüğüne yapılacak bildirimlere dâhildir.

Bankaların ve finansal kuruluşların serbest bölge ve yurt dışı şubelerinden kullanılacak krediler

MADDE 29 – (1) Türkiye’deki bankaların ve finansal kuruluşların serbest bölgelerdeki faaliyet gösteren şubelerinin Türkiye’de yerleşik kişilere kullandırdıkları krediler, yurt içinden sağlanan kredi olarak kabul edilir.

(2) Serbest bölgelerdeki banka ve finansal kuruluş şubelerinden Türkiye’ye aktarılmak üzere temin edilen krediler, yurt içinden sağlanan döviz kredisi olarak kabul edilir ve bu kredilere ilişkin düzenleme ve yükümlülüklerle tabi olur.

(3) Serbest bölgelerdeki banka ve finansal kuruluş şubeleri serbest bölge kullanıcılarının, serbest bölge faaliyetleriyle ilgili işlemleri için döviz kredisi kullandırabilir. Serbest bölgelerdeki banka ve finansal kuruluş şubeleri, serbest bölge kullanıcılarına açacakları kredinin serbest bölge faaliyetleri ile ilgili olduğunun tespiti amacıyla, kullanıcıdan “Şubeniz ile imzalanan genel kredi sözleşmesi hükümleri dairesinde, tarafınızca tesis edilen kredilerin kuruluşumuzun serbest bölge faaliyetleri ile ilgili olduğunu, bu beyanın aksinin tespiti halinde, doğacak her türlü mali, hukuki ve cezai sorumluluğun şirketimize ait olduğunu beyan, kabul ve taahhüt ederiz.” şeklinde yazılı bir taahhütname alarak krediyi doğrudan kullanıcıya ödeyebilir.

(4) Türkiye’de yerleşik kişilerin Türkiye’deki bankaların ve finansal kuruluşların yurt dışındaki şubelerinden (off-shore şubeler dâhil, serbest bölgelerdeki şubeler hariç) temin ettikleri döviz kredileri yurt dışından sağlanan kredi olarak kabul edilir.

Sendikasyon kredileri

MADDE 30 – (1) Türkiye’deki bankaların katılımıyla yurt dışında yerleşik yabancı bankalar tarafından oluşturulacak bir konsorsiyumdan Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından sağlanacak sendikasyon kredilerinde, bütün işlemler döviz olarak yürütülür, Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların sendikasyon içindeki katılım payı ile krediyi kullanan Türkiye’de yerleşik kişi açısından bu krediler yurt içinde açılan döviz kredisi olarak muhasebeleştirilir. Türkiye’de yerleşik bankaların katılım payları için dış finansman numarası alınmaz ve İstatistik Genel Müdürlüğüne dış borç istatistik bildirimini yapılmaz. Bu kredilere ilişkin tüm işlemler yurt dışında yerleşik girişimci banka tarafından yapıldığından, bu krediler kullanım ve geri ödemesi yönünden yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin esaslara tabi tutulur.

(2) Türkiye’de faaliyette bulunan girişimci bir bankanın ajanlığında yurt dışında yerleşik bankaların katılımı ile oluşturulacak ve bu yabancı banka kaynaklarından sağlanacak sendikasyon kredisinin, ajan bankanın sendikasyona katılım sağlamayacak bir banka olması kaydıyla, bu ajan banka tarafından Türkiye’de yerleşik kişilere kullandırılması veya borçlunun aracı bankasına devredilmesi durumunda, sendikasyon kredisinin yurt dışından sağlanan döviz kredisi olma niteliği değişmeyeceğinden, bu kredi yurt dışından sağlanan kredilere ilişkin esaslara tabi tutulacaktır.

Kredilerin geri ödenmesi

MADDE 31 – (1) Yurt dışından temin edilen ancak kullanımına Türkiye’de yerleşik bankalarca aracılık edilmeyen döviz kredilerinin geri ödemesine aracılık eden banka, kredinin kullanım anında 14 üncü maddede belirtilen şartlara uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını firmadan alacağı krediye ilişkin bilgi ve belgeler ile birlikte değerlendirir ve uygun olarak kullanılmayan krediler hakkında Bakanlığa bildirimde bulunur.

(2) Bankalarca, bu Genelgenin 22 nci maddesinde belirtilenler haricinde yurt dışından sağlanan kredilerin geri ödemesi sırasında, kredinin Türkiye’deki bir banka aracılığı ile kullanılıp kullanılmadığının tespit edilebilmesini teminen firmalardan krediye ilişkin bilgi ve belgeler istenir. Kredinin, Türkiye’de yerleşik bir banka aracılığı olmaksızın doğrudan yurt

dışında kullanıldığıının tespit edilmesi halinde, bu kredileri kullanan firmalar haklarında yasal işlemin yapılmasını teminen, bankaların genel müdürlükleri tarafından Bakanlığa bildirimde bulunulur.

(3) Kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından güncel kredi bakiyesi Risk Merkezine bildirilir.

(4) Kredinin geri ödemesine aracılık eden banka ile kredinin kullanımına aracılık eden bankanın farklı olması halinde, kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından kullanıma aracılık eden bankaya kredi geri ödemesine aracılık edildiğine ilişkin olarak aracılık işleminin gerçekleştirildiği gün yazılı bildirimde bulunulur. Güncel kredi risk bakiyesine ilişkin Risk Merkezine bildirim kullanıma aracılık eden banka tarafından ilgili yazılı bildirim bankalarına ulaşmasını takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.⁶⁵

(5) Yurt dışından temin edilen ve Türkiye’de yerleşik bir banka aracılığıyla kullanılan kredinin geri ödemesinin kredi borçlusunun yurt dışındaki kaynaklarından yapılması durumunda, firma tarafından bu ödemeye ilişkin bilgi ve belgeler Türkiye’de kredi kullanımına aracılık eden bankaya bildirilir.

Yurt dışından alınacak nakit kredilerde damga vergisi ve harç mükellefiyeti

MADDE 32 – (1) 2 Ocak 2004 tarih ve 25334 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5035 Sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli Ek:2 sayılı Tablonun 23 numaralı fıkrasında yapılan değişiklik ve bu Kanunun 31 inci maddesi ile 492 sayılı Harçlar Kanununun değiştirilen 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden yurt dışındaki bankalardan, uluslararası kurumlardan ve yurt dışı kredi kuruluşlarından sağlanan kredilerin temini ve geri ödenmesi amacıyla düzenlenecek kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulan şerhler ve teminatlar damga vergisi ve harçtan müstesna tutulur.

(2) Yurt dışı kredi kuruluşları ifadesinden; bu kuruluşların mukimi buldukları ülkenin mevzuatına göre mali kaynak sağlamaya yetkili olan ve esas faaliyet konularından birisi kredi vermek olan kuruluşların; uluslararası kurumlar ifadesinden ise Dünya Bankası (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), Uluslararası Para Fonu, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarının veya bir ülkenin yeniden yapılandırılmasının finansmanının temini amacıyla bu ülkelere kredi veren benzeri kuruluşların anlaşılması gerekmektedir.

(3) Kredi kuruluşunun yurt dışı kredi kuruluşu olup olmadığı konusunda tereddüt oluşması halinde, 23 üncü maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde işlem yapılır.

Yurt dışından alınan kredilerin bildirim tarihi

MADDE 33 – (1) Yurt dışından sağlanan kredilerin bildirim tarihi kredinin Türkiye’de yerleşik aracı bankanın muhabir hesabına alacak kaydedildiği, ihracat kredi kurumları veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarından sağlanan kredilerde ise aracı bankaca sözleşmenin imzalandığı ve gayrinakdi kredinin tesis edildiği tarihtir.

Yurt dışından sağlanan kredilerin başka bir bankaya aktarımı

MADDE 34 – (1) Yurt dışından sağlanan döviz kredileri Türkiye’de yerleşik banka nezdinde kullanılmadan önce başka bir bankaya aktarılabilir. Bu durumda, ihracat taahhüdü ve/veya mali yükümlülüklerin takibi bakımından kredinin kullanım tarihi ve ilgili diğer belgeler kredinin aktarıldığı bankaya teslim edilir. Bu kredilerin takibi, kredinin aktarıldığı banka tarafından yapılır. Aktarım işlemi kredi kullanılmaya başlandıktan sonra yapılamaz.

Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından Türk lirası kredi sağlanması

MADDE 35 – (1) 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca Türkiye’de yerleşik kişiler yurt dışından Türk lirası kredi temin edebilirler. Bu kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması zorunludur.

(2) Bu krediler dövizde endeksli olarak kullanılamaz. Bu hususun kontrolü amacıyla aracı banka krediyi kullanan Türkiye’de yerleşik kişiden kredi sözleşmesinin ibrazını ister.

(3) Bu kredilerin geri ödemeleri Türk lirası olarak yapılır.

Yurt dışından altın, gümüş veya platin kredisi sağlanması

MADDE 36 – (1) 29/5/2008 tarihli ve 26890 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/35)’in 11 inci maddesi çerçevesinde, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası üyesi kıymetli maden aracı kuruluşları kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydı ile kendileri ya da müşterileri nam ve hesabına yurt dışından altın, gümüş veya platin kredisi alabilirler. Söz konusu krediler yoluyla yurda sokulan işlenmemiş kıymetli madenlerin üç iş günü içinde Borsa İstanbul’a teslimi ve Borsa İstanbul’un belirleyeceği piyasalarda işlem görmesi zorunludur.

Prefinansman kredileri

MADDE 37 – (1) İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak mal ve hizmet satışının gerçekleşmesinden önce firmalar tarafından yurt dışından sağlanan kredilerdir.

(2) Prefinansman kredisine aracılık eden banka, kredinin 14 üncü madde hükümlerine uygunluğunu kontrol eder.

(3) Prefinansman kredisi, kreditörün muvafakatı ile başka bir firmaya devredilebilir ancak devralacak firmanın 14 üncü madde kapsamındaki şartları sağlaması gerekmektedir. Ancak, prefinansman kredisini devralan firma bu krediyi başka bir firmaya devredemez.

ALTINCI BÖLÜM

Yurt İçinden Kredi Alınması

Genel esaslar

MADDE 38 – (1) 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt içinden söz konusu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde döviz kredisi kullanmaları serbesttir.

(2) Kambiyo mevzuatı uyarınca Türkiye’de yerleşik kişiler ancak 32 sayılı Karar’da yer alan şekliyle bankalar ve finansal kuruluşlardan döviz kredisi temin edebilecekleri için bir firmanın başka bir firmaya döviz kredisi kullandırması mümkün bulunmamaktadır. Bankalar veya finansal kuruluşlar köprü kredi ve benzeri uygulamalarla bu şekilde hareket ettiğini tespit ettikleri şirketleri Bakanlığa bildirir. Ancak, işlemin aynı holding bünyesinde veya grup içinde gerçekleştirilmesi, borçlandırmanın ve takibinin Türk Lirası cinsinden yapılması kaydıyla, borçlandırma işlemlerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden karşılığının firmanın yazılı beyanına istinaden yurt içindeki ilgili hesaplara transfer edilmesi mümkündür.⁶⁶

(3) Bankalar ile finansal kuruluşlar birbirlerine, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilirler.

(4) Türkiye’de yerleşik kişiler, 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan istisnalar kapsamında döviz gelirlerine bakılmaksızın yurt içinden döviz kredisi temin edebilirler.

(5) Birden fazla bankanın veya finansal kuruluşun ortaklaşa kullandıkları krediler (sendikasyon kredileri) için 39 uncu maddenin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılması durumunda, geri çağırılacak veya Türk lirası krediye dönüştürülecek tutar hesaplandıktan sonra her bir kreditörün katılım oranına göre kredilere bölüştürülür.

(6) Bankalar ile finansal kuruluşlar ve Bakanlıkça belirlenecek diğer kişiler tarafından yurt dışında yerleşik kişilere döviz ve Türk Lirası kredi açılması serbesttir.

Döviz gelirlerine dayalı kredi kullanımı

MADDE 39 – (1) Döviz geliri olan ve kullanım tarihindeki kredi bakiyesi 15 milyon ABD dolarının altında bulunan Türkiye’de yerleşik kişiler, kullanılmak istenen kredi tutarı ile mevcut kredi bakiyesi toplamı son üç mali yılın döviz gelirleri toplamını aşmamak kaydıyla yurt içinden döviz kredisi kullanabilirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki işlemlerde, firmanın 21 inci ve 40 ıncı madde hükümleri çerçevesinde kullandığı döviz kredileri firma kredi bakiyesine dâhil edilir.

(3) Bankalar ile finansal kuruluşlar, 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin üçüncü fıkrası kapsamı dışında kullandıkları kredilerin 14 üncü madde hükümlerine uygunluğunu kontrol etmekle yükümlüdür. Kredi bakiyesinin son üç mali yılın döviz gelirleri toplamını aştığının sonradan tespit edilmesi durumunda yurt içinde bankalardan ve finansal kuruluşlardan (serbest bölge şubeleri dâhil) kullanılan kredilerin aşımına neden olan kısmı, tespitin yapılmasını müteakip on işgünü içerisinde geri çağırılır veya Türk lirası krediye dönüştürülür. Bu kredilerle ilgili olarak Bakanlığa bildirimde bulunulur. Kredinin geri çağırılan veya Türk lirasına dönüştürülen kısmı firmanın kredi bakiyesinden düşülerek Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

Döviz geliri olma şartı aranmayan krediler

MADDE 40 – (1) 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca aşağıda sayılan hallerde döviz geliri şartına bağlı olmaksızın döviz kredisi temin edilebilir:

a) Kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ile Türkiye’de yerleşik finansal kuruluşların kullanacakları döviz kredileri.

b) Kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD doları veya üzerinde olan Türkiye’de yerleşik kişilerce kullanılacak döviz kredileri.

c) Yatırım teşvik belgesi kapsamında kredi almaları öngörülen Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından kullanılacak döviz kredileri ve yapılacak finansal kiralama işlemleri ile Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) finansmanı için kullanılacak döviz kredileri ve yapılacak finansal kiralama işlemleri.⁶⁷

ç) Uluslararası ilana çıkılan yurt içi ihalelere ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak ihaleyi kazanan Türkiye’de yerleşik kişilerin veya Savunma Sanayii Başkanlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

d) Bankaların Türkiye’deki şubelerinde teminat olarak bulundurulmuş döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

e) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

f) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantılarını ve muhtemel döviz gelirlerini tevsik etmek kaydıyla, son üç mali yılda döviz geliri olmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin tevsik ettikleri muhtemel döviz gelirleri toplamını aşmayacak şekilde kullanacakları döviz kredileri.

g) Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararın eki (I) sayılı listenin 17 nci sırasında sayılan gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç) alımına ilişkin döviz üzerinden gerçekleştirilen finansal kiralama işlemleri.

ğ) Bakanlıkça belirlenecek esaslar dâhilinde Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası hükümleri kapsamındaki mal veya hizmet ihracına ilişkin döviz kredisi kullanımları sırasında firmaların vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak amacıyla ilgili olduğu mevzuat hükümleri çerçevesinde VRHİB veya DİİB kullanmaları veya ihracat taahhüdünde bulunmaları mümkündür.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde gerçekleştirilecek YTB kapsamındaki döviz kredisi kullanımları Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile belirlenen esaslara uygun olarak yapılır. Bu kapsamda; YTB’de yabancı kaynak tutarının yer alması

halinde en çok YTB'de belirtilen yabancı kaynak tutarı kadar, YTB'de özkaynak tutarının yer alması halinde ise toplam yatırım tutarından özkaynak tutarı düşülerek hesaplanacak tutar kadar döviz kredisi kullanılabilir.⁶⁸ Ancak aynı YTB kapsamında daha önce faiz destekli TL kredi de kullanılmış olması halinde Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi İktisadi İşletmesi arasında imzalanan protokol çerçevesinde bankalarca ve finansal kuruluşlarca Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü E-TUYS bilgi sistemi üzerinden kullanılan faiz destekli TL kredi tutarı sorgulanarak bu fıkrada belirtilen azami tutardan TL kredi tutarının düşümü yapıldıktan sonra kalan tutar üzerinden döviz cinsinden kredi kullandırımı yapılabilir. Ayrıca, aynı YTB kapsamında faiz destekli olanlar haricinde başka bir TL kredi kullanılıp kullanılmadığının tespiti amacıyla bankalar ve finansal kuruluşlar tarafından ilgili firmadan kullanım varsa bu kullanımların tarih ve tutarlarını da içerecek şekilde yazılı beyan alınır. Firma tarafından beyan edilen tutar olması halinde bu tutar azami tutardan düşülür. YTB'de kredi tutarının Türk lirası olarak gösterilmesi nedeniyle döviz kredilerinin Türk lirası karşılığının hesaplanmasında bankalar ve finansal kuruluşlar tarafından, bu kredilerin kullanım tarihindeki Merkez Bankası döviz satış kurları esas alınır. Kredinin kapanması için firma tarafından, tamamlama vizesi neticesinde gerçekleşen sabit yatırım tutarını gösterir YTB'nin işleme konu krediyi kullandıran banka veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekir. YTB'ye istinaden kullandırılan döviz kredisi tutarının yatırım tamamlama vizesi neticesinde belirlenen sabit yatırım tutarını aştığı hallerde takip krediyi kullandıran banka veya finansal kuruluş tarafından yerine getirilir.⁶⁹

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen gümrük tarife istatistik pozisyonlarında yer alan makine ve cihazların (kullanılmış olanları ile aksam, parça, aksesuar ve teferruatları hariç);

a) İthalat için kullanılan döviz kredilerinde ithalata konu malın söz konusu gümrük tarife istatistik pozisyonları kapsamında olduğunun krediyi kullandıracak olan banka ya da finansal kuruluşa tevsik edilmesi, mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla krediyi kullanan firmanın 24 ay içerisinde ithalata ilişkin ilgili gümrük beyannamesini kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluşa ibraz etmesi ve kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluş tarafından bu beyanname üzerine şerh düşülmesi,

b) Yurt içinden alımı için kullanılan döviz kredilerinde satın alınan malın söz konusu gümrük tarife istatistik pozisyonları kapsamında olduğunun kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluşa tevsik edilmesi, söz konusu alıma ilişkin fatura aslı üzerine kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluş tarafından şerh konulması, bir örneğinin kredi dosyasında muhafaza edilmesi ve aslının firmaya iade edilmesi

gerekir.

(5) Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında; uluslararası ihale kapsamındaki projeye veya Savunma Sanayii Başkanlığınca onaylanan savunma sanayii projesine ilişkin sözleşmenin taraflar, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının veya ilgili kamu kurum veya kuruluşundan alınacak ve söz konusu sözleşmenin tutarını ve tarihini içeren ıslak imzalı bir onay yazısının kullandırımı yapan banka

veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekli olup kullandırımı yapılacak kredi tutarı sözleşme bedelini geçemez.⁷⁰

(6) Bu maddenin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ile uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının ve sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının kullandırımı yapacak banka veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekli olup kullandırımı yapılacak kredi tutarı sözleşme bedelini geçemez.

(7) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kullanılacak kredilerde mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla, krediyi kullanan Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından ilgili YTB'nin tarih ve sayısı belirtilerek⁷¹ daha önce aynı YTB kapsamında kredi kullanılıp kullanılmadığı, kullanılması halinde kredinin tutarı, kullanım tarihi ve bu krediye aracılık eden banka veya finansal kuruluş bilgileri yazılı olarak beyan edilir.⁷² Bu beyanlar ilgili kredi dosyalarında saklanır. Bu maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (e) bentleri kapsamında kullanılacak kredilerde mükerrer kullanımın önlenmesi amacıyla, kullandırımı yapan banka veya finansal kuruluş tarafından sözleşmenin bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen sayfalarına veya ilgili kamu kurum veya kuruluşundan alınan ve söz konusu sözleşmenin tutarını ve tarihini içeren ıslak imzalı onay yazılarının aslı üzerine şerh düşülür.⁷³

(8) Bu maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında döviz kredisi kullanılabilmesi için son üç mali yılda döviz geliri olmadığına firmaca kullandırımı yapacak banka veya finansal kuruluşa beyan edilmesi zorunludur.

(9) Muhtemel döviz gelirlerinin tevsikinde sözleşme, ödeme şekli peşin olmayan gümrük beyannamesi veya proforma fatura esas alınır. Ancak firmanın VRHİB veya DİİB sahibi olması durumunda bu belgelerde belirtilen tutar muhtemel döviz geliri olarak kabul edilir.

(10) Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak bir kez döviz kredisi kullanıldıktan sonra takip eden 3 mali yıl boyunca aynı firma tarafından bu kapsamda döviz kredisi kullanılamaz.

(11) Muhtemel döviz gelirlerine dayalı olarak kullanılan döviz kredilerinde vade sınırlaması bulunmamaktadır. Ancak, ihracat taahhütlü kredilerde ilgili mevzuatta belirtilen vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süreleri dolduktan sonra söz konusu kredilere vergi, resim ve harç istisnasının uygulanmaması gerekmektedir.⁷⁴

(12) Muhtemel döviz gelirin dayalı döviz kredilerinde en az kredi tutarı kadar muhtemel döviz gelirin kredi kullanım tarihinden itibaren 24 ay, belgeli kullanımlarda belge süresi içerisinde elde edildiğinin kullandırımı yapacak banka veya finansal kuruluşa belgelenmesi gerekir. İlgili belgeler bu sürelerin bitiminden itibaren en geç bir ay içerisinde banka veya finansal kuruluşa ibraz edilir.⁷⁵ Bu krediler ihracat taahhütlü kredilere ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen taahhüt kapatma esaslarına uygun olarak takip edilir ve muhtemel döviz gelirini elde edemeyen firmalar hakkında Bakanlığa bildirimde bulunulur. Ancak, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in (İhracat Bedelleri Hakkında) (Tebliğ No: 2018-32/48) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan mücbir sebep hallerinin

varlığı halinde, mücbir sebebin devamı müddetince muhtemel döviz geliri elde edemeyen firmalara Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ek süre verilir. Mücbir sebep hallerinin tevsiki konusunda 2018-32/48 Sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan hükümler geçerlidir. 2018-32/48 Sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan mücbir sebep hallerinin dışında kalan öngörülemeyen haller veya haklı durum hallerinin resmi kayıtlarla tevsik edilmesi durumunda ek süre veya döviz geliri elde etme yükümlülüğünden tamamen muaf tutulma talepleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.⁷⁶

(13) Muhtemel döviz gelirleri kapsamında aynı mali yıl içerisinde ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlere ilişkin bağlantıların tevsiki kaydıyla birden fazla kredi kullanılabilir. Bu durumda, belgesiz kullanımlarda mevcut belge ile tevsik edilen tutarın, toplam kullanılmak istenen kredi tutarını karşılamaması halinde aşan kısım için farklı tevsik belgelerinin ibrazı gerekir.⁷⁷ VRHİB veya DİİB ile yapılan kredi kullanımlarında ise kullanılan toplam kredi tutarı belgede belirtilen faaliyet tutarı ile sınırlıdır. Her bir kredi için bu maddenin on ikinci fıkrasında belirtilen şekilde belgeleme yapılır.

(14) Muhtemel döviz gelirleri kapsamında, mükerrer belge kullanımının önlenmesi amacıyla kredi kullandırımını yapan banka veya finansal kuruluş tarafından VRHİB veya DİİB üzerine kullandırılan kredi tutarına ilişkin şerh düşülür. Belgesiz kullanımlarda firmadan ibraz edilen belgelerin başka bir kredi için kullanılmadığına ya da aynı belgeler kapsamında daha önce kullanılmış olan kredi tutarları ile kullanım tarihlerine ilişkin yazılı beyan alınır ve aracı banka veya finansal kuruluş tarafından bu beyana göre mevcut belgelerde tevsik edilen tutarın, kullanılmış ve kullanılmak istenen toplam kredi tutarını karşılayıp karşılamadığı kontrol edilir.⁷⁸

(15) Bu maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendi kapsamında aşağıda belirtilen hallerde döviz geliri olması şartının aranmayacağı Bakanlıkça kararlaştırılmıştır.

a) 10/5/2005 tarih ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun çerçevesinde, alım garantisi kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin yatırımların finansmanında kullanılmak üzere Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerin kullanacakları döviz kredileri.⁷⁹

b) 24/11/1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamındaki ihaleler ile bedeli döviz olarak belirlenen kamu ihalelerini kazanan Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

c) Mevcut olan veya yeni kurulan⁸⁰ bir şirket payı alımı amacıyla kurulan ve bu amacı gerçekleştirmek haricinde herhangi bir faaliyeti olmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanacakları döviz kredileri.

d) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye'de yerleşik kişilerin ortağı olan Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerce, söz konusu projeyi yürütmekle görevli Türkiye'de yerleşik kişinin sermayesine eklenmek kaydıyla kullanılacak döviz kredileri.⁸¹

e) Kamu özel işbirliği modeli kapsamında gerçekleştirilecek projeleri yürütmekle görevli olan Türkiye’de yerleşik kişilerin ortağı olan Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerce, söz konusu proje kapsamında kullanılmak kaydıyla kullanılacak döviz kredileri.⁸²

(16) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında,

a) 10/5/2005 tarih ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun çerçevesinde, 1/7/2021 tarihine kadar işletmeye girmiş olan lisanslı üretim tesisleri için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından verilen "Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi" (YEK Belgesi) nin veya bu kapsamda verilen üretim lisansının, 21/6/2018 tarihi öncesinde bağlantı anlaşması çağrı mektubu almaya hak kazanan YEK Destekleme Mekanizmasına tabi ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik kapsamında faaliyette bulunan lisanssız üretim tesisleri için ise “Lisanssız Elektrik Üreticileri İçin Dağıtım Sistemine Bağlantı Anlaşması”nın (Bağlantı Anlaşması) kullandırımı yapacak olan banka veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekmektedir. Kullandırımı yapacak olan banka veya finansal kuruluş tarafından söz konusu YEK Belgesi’nin veya üretim lisansının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun internet sayfasından kontrol edilmesi; Bağlantı Anlaşması’nın ise ilgili şebeke işletmecisinden teyit edilmesi gerekmektedir. 1/7/2021 tarihinden itibaren işletmeye girmiş ya da girecek olan lisanslı üretim tesisleri ile 21/6/2018 tarihinden sonra bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan lisanssız üretim tesislerinin bu maddenin on beşinci fıkrasının (a) bendi kapsamında döviz kredisi kullanması mümkün bulunmamaktadır.⁸³

b) Kullanılacak toplam kredi tutarı;

1) Lisanslı elektrik üretim tesisleri için, lisanslarına derç edilmiş olan yıllık elektrik enerjisi üretim miktarlarının yerli katkı bedeli dâhil YEK Destekleme Mekanizması kapsamına konu fiyat ile çarpımının alım garantisi için kalan süreye göre hesaplanmış toplamının yüzde seksenini geçemez.⁸⁴

2) 21/6/2018 tarihi öncesinde bağlantı anlaşması çağrı mektubu almaya hak kazanan lisanssız elektrik üretim tesisleri için 21/11/2013 tarihli ve 4709-2 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun Kararı ile belirlenen ‘önlisans ve üretim lisanslarına derç edilecek yıllık elektrik enerjisi üretim miktarının tespitinde esas alınacak yıllık azami üretim miktarı’ esas alınarak belirlenen üretim miktarlarının YEK Destekleme Mekanizması kapsamına konu fiyat ile çarpımının alım garantisi için kalan süreye göre hesaplanmış toplamının yüzde seksenini geçemez.⁸⁵

c) Lisanssız üretim tesislerinin tümünün devralınması durumunda, hisseleri devralan tüzel kişilere, devir işlemleri sonrasında, hisselerini devreden tüzel kişinin bu fıkra kapsamında kullandığı kredilere ilişkin kredi bakiyelerini devralmak şartıyla, bu fıkra kapsamında döviz kredisi kullanılması mümkündür. Bu kapsamda kullanılacak kredi tutarı ile devralınan şirketlerin kredi bakiyelerinin toplamı bu fıkranın (b/2) bendinde belirtilen tutarı geçemez. Bu kapsamda; hisse devrinin tescil edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneğinin veya

hisse devirlerine ilişkin pay defterinin ilgili sayfalarının noter onaylı örneklerinin krediyi kullandıran bankaya ibraz edilmesi zorunludur.⁸⁶

(17) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında, söz konusu ihalelere ilişkin sözleşmelerin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı veya ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının kullandırımı yapacak banka veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekli olup kullanılacak kredi tutarı ihale tutarını geçemez.

(18) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında, söz konusu pay alımına ilişkin sözleşmelerin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının kullandırımı yapacak banka veya finansal kuruluşa ibraz edilmesi gerekli olup kullanılacak kredi tutarı alımı öngörülen şirket paylarına ilişkin toplam tutarı geçemez.

(19) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ile uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asıllarının veya noter tasdikli suretlerinin ve sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısının görevli şirketin sermaye artırım kararı veya söz konusu kredi tutarının görevli şirketin sermayesine ekleneceğine ilişkin yazılı taahhüdü ile birlikte krediyi kullandıran bankaya ibraz edilmesi gerekmekte olup kullanılacak kredi tutarı kararda veya taahhütte belirtilen sermaye artırım tutarını geçemez. Sermaye artırımının tescil edildiğini bildiren ticaret sicili müdürlüğünden alınacak yazının bankaya sunulması üzerine, kredi bedeli banka tarafından görevli şirketin hesabına transfer edilir.⁸⁷

(20) Bu maddenin on beşinci fıkrasının (e) bendi kapsamındaki döviz kredisi kullanımlarında kamu özel işbirliği projesini yürütmek üzere kurulan görevli şirketin kuruluşuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği, uygulama sözleşmesinin taraflar, konu, tutar, tarih ve imza sayfalarının asılları veya noter tasdikli suretleri, sözleşme tutarını içerecek şekilde ilgili kamu kuruluşundan alınacak bir onay yazısı ile birlikte kredi bedelinin tümünün proje kapsamında kullanıldığına ve/veya kullanılacağına veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarıldığına ve/veya aktarılacağına ilişkin yazılı taahhüt krediyi kullandıran bankaya ibraz edilir. Kullanılacak kredi tutarı uygulama sözleşmesinde yer alan sözleşme bedelini geçemez. Yazılı taahhüdün krediyi kullandıran bankaya ibrazından sonra kredi kullandırımı gerçekleştirilir. Ancak;

a) Kredi bedelinin kredi kullanımı gerçekleştirildikten sonra proje kapsamında kullanılacak veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarılacak olması halinde uygulama sözleşmesinde belirtilen yapım süresi bitimine kadar bu durumu tevsik edici swift mesajları, banka dekontları, görevli şirket ile gerçekleştirilen resmi yazışmalar vb. belgelerin krediyi kullandıran bankaya ibrazı zorunludur.

b) Kredi bedelinin kredi kullanımı gerçekleşmeden önce proje kapsamında kullanılan veya proje kapsamında kullanılmak üzere görevli şirkete aktarılan bedeller ile mahsup edilecek

olması halinde bu durumu tevsik edici swift mesajları, banka dekontları, görevli şirket ile gerçekleştirilen resmi yazışmalar vb. belgelerin krediyi kullandıran bankaya ibrazı zorunludur. Bu belgelerin en fazla 1 yıl öncesine kadar gerçekleştirilen transferlere, ödemelere vb. ilişkin olması gerekmektedir.

c) Uygulama sözleşmesinde belirtilen yapım süresi bitimine kadar bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen tevsik edici belgelerin aracı bankaya ibraz edilmemesi halinde krediyi kullandıran banka tarafından Bakanlığa bildirimde bulunulur.⁸⁸

(21) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki kredilerin mevzuata aykırı bir biçimde kullanıldığının tespit edilmesi halinde Bakanlığa bildirimde bulunulur, mevzuata aykırı kullanılan kısım ile ilgili olarak bu Genelgenin 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

(22) Bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki kredi kullanımlarında teminatların alınmasında rehin veya temlik sözleşmesi düzenlenir.⁸⁹

Rotatif kredi kullanımı

MADDE 41 - (1) Bir sözleşmeyle tespit edilen kredi limiti dâhilinde, borçlusuna farklı tarihlerde kredi çekme ve geri ödeme olanağı sağlayan, belirli bir vadesi bulunmayan ve genellikle değişken faizli olan borçlu cari hesap şeklinde (yenilenebilir/rotatif) yurt içinden döviz kredisi kullanılabilir.

(2) Krediyi kullandıran banka veya finansal kuruluş, firmaca talep edilen her bir kullanım öncesinde firma kredi bakiyesinin bu Genelgenin 14 üncü maddesine uygunluğunu kontrol eder. Bakiyenin uygun olması durumunda firmanın kullanımına izin verir.

(3) Bu limitten firmaca kullanım ve geri ödeme yapıldıkça, güncel kredi bakiyesi Risk Merkezine bildirilir.

(4) Bu Genelgenin yürürlük tarihinden önce açılmış rotatif krediler kapsamında bu Genelgenin yürürlüğe girmesinden sonraki kredi kullanımları da bu maddede belirtilen esaslara uygun olarak yapılır.

Finansal kuruluşlarca kredi açılması ve fon sağlanması

MADDE 42 – (1) 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri mevzuatına aykırı olmamak kaydıyla ve bu Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen esaslara uygun olarak Türkiye’de yerleşik kişilere döviz kredisi kullandırabilirler.

(2) 2008-32/34 sayılı Tebliğin 11 inci maddesinin on birinci fıkrası hükmü çerçevesinde bankalar ve faktoring şirketlerince ihracat ve transit ticaret işlemlerine ilişkin doğmuş ve doğacak alacakların gayrikabili rücu olarak devralınması suretiyle firmalara döviz üzerinden kullandırılan fonlar döviz kredisi olarak değerlendirilmez. Bu çerçevede yapılan kabili rücu işlemler ise döviz kredisi olarak değerlendirilir.

(3) 2008-32/34 sayılı Tebliğin 11 inci maddesinin on birinci fıkrası hükmü çerçevesinde bankalar ve faktoring şirketlerince ihracat ve transit ticaret işlemleri dışındaki işlemlere ilişkin

doğmuş ve doğacak alacakların devralınması suretiyle firmalara döviz üzerinden kullandırılan fonlar döviz kredisi olarak değerlendirilir. Ancak bankalar ve faktoring şirketleri tarafından yurt içi ticaret işlemlerine ilişkin döviz cinsinden doğmuş ve doğacak alacakların gayrikabili rücu olarak devralınması durumunda işlem döviz kredisi olarak değerlendirilmez. İşlemin takibi için alacağı devralan banka veya faktoring şirketi tarafından Genelgenin 14 üncü maddesinde belirtilen kurallara uygunluğun sağlanıp sağlanmadığına bakılmaksızın Risk Merkezine, devralma tarihinde satıcı adına kredi kullandırımını bildiriminde bulunulur. Alacağın vadesi geldiğinde ise alacağın tahsil edilip edilmemesi dikkate alınmaksızın söz konusu tutarın satıcının kredi bakiyesinden düşülmesi için bildirimde bulunulur.⁹⁰

(4) 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin üçüncü fıkrasının (g) bendi kapsamındaki finansal kiralama işlemlerinde firmanın döviz gelirinə bakılmaz.

(5) 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin onuncu fıkrası uyarınca; anılan maddede yer alan hükümlere aykırı olmamak şartıyla, finansal kiralama şirketlerinin Türkiye’de yerleşik tüzel kişiler ile yurt dışında yerleşik kişilerle yapacakları finansal kiralama işlemlerine ilişkin bedeller döviz üzerinden belirlenebilir. Döviz üzerinden belirlenen finansal kiralama işlemlerine ilişkin tutarlar kredi bakiyesi hesaplamasına dâhil edilir.

Yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz kredileri

MADDE 43 – (1) Bankalar ve finansal kuruluşlarca yurt dışında yerleşik kişilere döviz kredisi açılması 32 sayılı Kararın 17/A maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca serbesttir.

(2) Bankalar ve finansal kuruluşlar yurt dışında yerleşik kişilere rotatif döviz kredisi kullanabilir.

(3) Yurt dışında yerleşik olan Türk sermayeli şirketlere de bu madde kapsamında döviz kredisi açılabilir.

(4) Türkiye’deki büyükelçilik tüzel kişilikleri, bankalardan döviz kredisi temin edebilir.

(5) Yurt dışında yerleşik gerçek kişiler, Türkiye’deki bireysel ihtiyaçları (konut alımlarının finansmanı dâhil) için döviz kredisi kullanabilir.

(6) Türkiye’deki yabancı diplomatik temsilciliklerde çalışan Türkiye’de yerleşik sayılmayan personel yurt içinde tüketici ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla, döviz kredisi kullanabilir.

Yurt dışında yerleşik kişilere açılacak Türk lirası kredileri

MADDE 44 – (1) Bankaların ve finansal kuruluşların, kendi teamülleri çerçevesinde yurt dışında yerleşik kişilere Türk lirası kredi açmaları serbesttir.

(2) Türk Lirası kredilerin Türk lirası olarak kullandırılması esastır. Bu kredilerin geri ödemeleri Türk lirası ya da dövizle yapılabilir.

Akreditif, poliçe ve çeklerin iskonto veya iştirah edilmesi

MADDE 45 – (1) Türkiye’de yerleşik mal veya hizmet ihracatçısı firmalar lehine düzenlenen akreditif, poliçe ve çeklerin yurt içinde veya yurt dışında gayrikabili rücu olarak iskonto ettirilmesi işlemleri döviz kredisi kullanımı olarak kabul edilmez.

(2) Akreditif, poliçe ve çeklerin kabili rücu olarak iskonto veya iştirah ettirilmesi ve tahsile alınan kıymetler karşılığında bu kıymetlerin tahsiline kadar geçen süre için fon kullanılması kredi işlemi olarak kabul edilir. Bu işlemler 14 üncü madde hükümlerine uygunluk açısından ilgili bankaca veya finansal kuruluşça kontrol edilir ve firmanın kredi bakiyesine eklenerek Risk Merkezine bildirilir.

Bankaların kredi kartları karşılığında açtıkları döviz kredileri

MADDE 46 – (1) Bankalar, Türkiye’de yerleşik kişilere yurt dışındaki harcamaları için en çok 50.000,- ABD doları limitli kredi kartı verebilirler. Bu kapsamdaki işlemler için döviz gelirin bakılmaz ve kredi bakiyesine dâhil edilmez.

(2) Yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kişilere kredi kartı karşılığında kullanılan 50.000,- ABD dolarlık döviz kredisinin üzerinde oluşacak depasmanın (meblağın) en geç 30 gün içinde kapatılması gerekmektedir. Bu süre içinde kapanmayan tutarlar ile ilgili olarak Bakanlığa bildirimde bulunulur.

Bankalarca altın, gümüş ve platin kredisi açılması

MADDE 47 – (1) 32 sayılı Karara İlişkin 2008-32/35 sayılı Tebliğde öngörülen esas ve usuller çerçevesinde, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası üyesi bankalar müşterilerine altın, gümüş ve platin kredisi kullanırabilir.

Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya Türk lirası kredi açılması

MADDE 48 – (1) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya Türk Lirası kredi açılabilir. Bu kredilerin bankalar aracılığıyla yurt dışına transfer edilmesi zorunludur. Bu kredi bedellerinin transferi öncesinde Türkiye’de yerleşik firmalar tarafından ilgili kredi sözleşmesinin bir örneği ve yurt dışındaki kredi lehtarının firmanın iştiraki, grup şirketi veya ana şirketi olduğuna ilişkin ilgili ticaret sicil kayıtları aracı bankaya ibraz edilir. Bu krediler borçlusuna farklı tarihlerde kredi çekme ve geri ödeme olanağı sağlayan, belirli bir vadesi bulunmayan ve genellikle değişken faizli olan borçlu cari hesap veya rotatif kredi şeklinde kullanılamaz.

(2) Bankalar bu kredilerin transfer işlemleri sırasında; firmalar arasında düzenlenen kredi sözleşmesinin bir örneği ve yurt dışındaki kredi lehtarının krediyi kullandıran firmanın iştiraki, grup şirketi veya ana şirketi olduğuna ilişkin ilgili ticaret sicil kayıtlarının ibraz edilmesini ister ve bu belgelerin kontrolünü yapar.

(3) Bu krediler doğrudan yurt dışına transfer edilebilir veya yurt dışında yerleşik şirketin Türkiye’deki hesaplarına Türk Lirası veya döviz olarak aktarılabilir.

(4) Türkiye'deki şirket tarafından, yurt dışındaki grup şirketlerine serbest havale olarak aktarılan tutarın, yurt dışındaki grup şirketlerinden Türkiye'deki grup şirketine kredi geri ödemesi açıklaması ile geri gelmesi durumunda, ilgili bankaca kredinin bu maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak kullanılarak kullanılmadığı değerlendirilir ve kredinin bu fıkra hükümlerine aykırı kullanıldığına tespit edilmesi halinde, Bakanlığa bildirimde bulunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Gayrinakdi Krediler

Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından gayrinakdi kredi sağlamaları

MADDE 49 – (1) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından Türkiye'de yerleşik kişileri muhatap gayrinakdi kredi, garanti ve kefalet sağlamaları ve bu gayri nakdi kredileri bankalar aracılığıyla kullanabilmeleri serbesttir.

(2) Gayrinakdi krediler 32 sayılı Kararın 17 nci ve 17/A maddeleri hükümlerine tabi değildir.

(3) Gayrinakdi kredilerin nakdi krediye dönüşmeleri durumunda, bu krediler 14 üncü maddede belirtilen esaslara tabi olur.

(4) Gayrinakdi kredilerin nakdi krediye dönüşmüş bedellerinin 20/09/2017 tarih ve 30186 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ hükümleri uyarınca 159 Tazmin Edilen Gayrinakdi Kredi Bedelleri – Y.P. hesaplarına borç kaydedilmeleri durumunda, bu bedellerin Tasfiye Olunacak Alacaklar hesaplarına aktarılmasına kadar geçen süre için bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.⁹¹

Türkiye'deki bankaların ve finansal kuruluşların gayrinakdi kredi tesis etmeleri

MADDE 50 – (1) Bankaların ve finansal kuruluşların, kendi mevzuat hükümleri sınırları içerisinde kalmak kaydıyla; aşağıda belirtilen kapsamda dövize endeksli⁹² veya döviz cinsi teminat mektubu düzenlemeleri, garanti ve kefalet vermeleri mümkündür:

a) Türkiye'de yerleşik kişiler lehine, dışarıda yerleşik kişileri muhatap gayrinakdi krediler.

b) Yurt dışında yerleşik kişiler lehine, yurt dışında yerleşik kişileri muhatap gayrinakdi krediler.

c) Yurt dışında yerleşik kişiler lehine Türkiye'de yerleşik kişileri muhatap gayrinakdi krediler.

ç) Bankaların yurt içinde açılacak uluslararası ihalelerle ilgili olması kaydıyla, Türkiye'de yerleşik kişiler lehine Türkiye'de yerleşik kişileri muhatap vereceği gayrinakdi krediler.⁹³

d) Yurt dışında ihale kazanmış bulunan Türkiye'de yerleşik kişilerin taşeronu olarak faaliyette bulunan Türkiye'de yerleşik firmalar lehine, ihaleyi kazanan Türk müteahhitlik firmalarını muhatap gayrinakdi krediler.

e) İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili olarak Türkiye'deki bankaların Türkiye'de yerleşik kişilere verdikleri döviz kredileri ile bu kişiler lehine yurt dışında yerleşik kişileri muhatap düzenledikleri teminat mektuplarının ve verdikleri garanti ve kefaletlerin teminatını teşkil etmek üzere tesis edilecek gayrinakdi krediler.

f) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olmak kaydıyla, amir ve lehtar Türkiye'de yerleşik kişiler olan yurt içi teminat akreditifleri (Stand-by L/C).

g) Bankalar ve finansal kuruluşlarca⁹⁴ Türkiye'de yerleşik kişilere ticari veya mesleki amaçla döviz endeksli gayri nakdi kredi verilmesi mümkün bulunmaktadır.⁹⁵

ğ) Bankalarca açılacak yurt dışına devredilebilir ve bölünebilir akreditiflerin tarafların belirleyeceği yabancı para tutarı karşılığı Türk lirası olarak açılması ve amir bankanın devir bankasına yapacağı ödeme ile devir bankasının akreditifi devrettiği yurt dışındaki bankaya yapacağı ödemenin döviz üzerinden, devir bankası tarafından yurt içindeki lehtara yapılacak olan fark ödemesinin ise tarafların karşılıklı olarak belirleyecekleri bir kur üzerinden hesaplanacak Türk lirası karşılığı olarak yapılması mümkün bulunmaktadır.⁹⁶

(2) Birinci fıkrada belirtilen haller dışında alacaklısı ve borçlusu Türkiye'de yerleşik kişiler olan döviz veya döviz endeksli olarak⁹⁷ düzenlenmiş poliçelere, bankalarca aval verilmez, Türkiye'de yerleşik kişiler arasında döviz cinsi yurt içi akreditifler açılmaz ve ödemeler döviz olarak yapılamaz.

(3) Bankalarca Türkiye'de yerleşik kişiler lehine Türkiye'de yerleşik kişileri muhatap döviz endeksli teminat mektubu düzenlenebilir.⁹⁸

(4) Birinci fıkrada belirtilen haller dışında, Türkiye'de yerleşik kişiler arasında taraflarca belirlenecek bir dövizin Türk lirası karşılığı olarak yurt içi akreditif açılmaz ve akreditif bedelleri taraflarca belirlenecek bir kur üzerinden Türk lirası karşılığı ödenemez.⁹⁹

(5) Kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait kuruluşlar tarafından yurt dışındaki ya da yurt içindeki firmalara açık olarak düzenlenen ve yabancı para üzerinden ihaleye çıkarılan yurt içinde yapımı öngörülen taahhüt işleri ve Hükümetler arası anlaşmalar ile ülkemizin taraf olduğu uluslararası projeler kapsamındaki işler ile ilgili olarak Türkiye'de faaliyette bulunan yüklenici firmalara yabancı para üzerinden gayri nakdi kredi tesis edilebilir ve ödemeler ihale makamının isteği doğrultusunda döviz olarak yapılabilir.

(6) Yurt içinde yerleşik bir bankanın açtığı vadeli ithalat akreditiflerinin, yurt dışındaki ihracatçılarca akreditifi açan bankaya gayrikabili rücu iskonto ettirilmesinin talep edilmesi durumunda, ithalatçıdan mutabakat alınması ve ithalatçının bu Genelgede yer alan döviz kredisi kullanım koşullarını sağlaması kaydıyla vadeli ithalat akreditifi nakdi döviz kredisi olarak değerlendirilir ve nakdi döviz kredilerine ilişkin hükümler uygulanır. Bu çerçevede, akreditifi açan banka tarafından bu Genelgenin 17 nci maddesi uyarınca Risk Merkezine döviz kredisi kullanımına ilişkin bildirim yapılmasının ardından yurt dışındaki ihracatçının gayrikabili rücu iskonto talebinin karşılanarak iskonto bedelinin döviz olarak ödenmesi mümkündür.¹⁰⁰

(7) İthalat işlemleri kapsamında yurt içinde yerleşik bankalar tarafından aval verilmiş poliçe ve bonoların yurt dışındaki alacaklılarca gayrikabili rücu iskonto ettirilmesi durumunda bu Genelgenin nakdi döviz kredilerine ilişkin hükümleri uygulanır.¹⁰¹

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Türk Lirası ve Döviz Tevdiat Hesapları

Türk lirası hesaplar

MADDE 51 – (1) 32 sayılı Kararın 3/b maddesine göre, yurt dışında yerleşik kişilerin Türkiye’de Türk parası ile ödeme, tahsilat ve tevdiatta bulunmaları serbesttir. Bu kapsamda yurt dışında yerleşik kişiler Türkiye’deki bankalar nezdinde Türk lirası hesap açtırabilirler.

(2) Kambiyo mevzuatı çerçevesinde yurt dışında yerleşik sayılan serbest bölge kullanıcıları Türkiye’de Türk lirası hesap açtırabilirler. 15/8/2017 tarihli ve 2017/10718 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Serbest Bölgelerde Türk Lirası ile Yapılacak Ödemelere İlişkin Karar gereğince serbest bölgelerdeki faaliyetler ile ilgili her türlü ödeme Türk lirası ile de yapılabilir. Kambiyo mevzuatının serbest bölgelerle ilgili düzenlemeleri saklı kalmak kaydıyla bu hüküm çerçevesinde Türk lirası ödeme yapılabilir.

Döviz tevdiat hesapları

MADDE 52 – (1) Bankalar yurt içinde ve yurt dışında yerleşik kişiler adına döviz tevdiat hesabı açabilir. Hesap sahipleri hesap bakiyelerini serbestçe kullanabilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Adi ortaklıkların kredi kullanımı¹⁰²

MADDE 53 – (1) Ortaklarının tamamı tüzel kişi olan adi ortaklıklar tarafından kullanılan döviz kredileri için aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) 32 sayılı Karar’ın uygulaması kapsamında ortaklarının tamamı tüzel kişi olan adi ortaklıklar Türkiye’de yerleşik tüzel kişi olarak değerlendirilir ve bu adi ortaklıklara verilen döviz kredileri sorumlulukları oranında ortaklara kullandırılmış sayılır.

b) Adi ortaklıklar tarafından kullanılan döviz kredilerinde adi ortaklık bünyesindeki tüm şirketlerin payları oranında döviz gelirleri toplamı dikkate alınır.

c) Son üç mali yılın döviz gelirleri; son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından adi ortaklık bünyesindeki her bir şirket için hazırlanan ve onaylanan Döviz Gelirleri Beyan Formları (Ek: 2) ile birlikte bu formlarda işlenen tutarların döviz gelirleri kapsamı ile uyumlu olduğunun tespitini ve bu durumun tespitine dayanak oluşturan belgeler hakkında bilgileri içeren raporların bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenir.

ç) Döviz kredisi kullanılırken ortaklık sözleşmesinin noter onaylı bir örneği kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlara ibraz edilir.

d) Adi ortaklıklar tarafından kullanılan döviz kredilerinde kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca Risk Merkezindeki kayıtlar kontrol edilerek adi ortaklık bünyesindeki tüm şirketlerin payları oranında kredi bakiyeleri toplamı dikkate alınır.

e) Bu fıkranın (d) bendine göre hesaplanan kredi bakiyesinin 15 milyon ABD doları veya üzerinde olması durumunda bu Genelgenin 21 inci ve 40 ıncı maddelerinin birinci fıkralarının (b) bentleri kapsamında döviz kredisi kullandırılabilir veya döviz kredisi kullanımına aracılık edilebilir.

f) Bu fıkranın (d) bendine göre hesaplanan kredi bakiyesinin 15 milyon ABD dolarının altında olması durumunda bu Genelgenin 20 inci ve 39 uncu maddeleri kapsamında döviz kredisi kullandırılabilir veya döviz kredisi kullanımına aracılık edilebilir.

g) Kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca adi ortaklığın kullandığı döviz kredisi tutarı payları oranında ortakların kredi bakiyesine dahil edilir ve Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından iştiraklerine döviz kredisi kullandırılması

MADDE 54 – (1) Uluslararası anlaşmalarda yer alan yükümlülükler kapsamında kamu kurum ve kuruluşları tarafından iştiraklerine bankalar aracılığıyla döviz kredisi kullandırılması mümkün bulunmaktadır.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki döviz kredisi kullandırmalarında, kredi bedelinin transferi sırasında kredi kullandırımını gerçekleştiren kamu kurum veya kuruluşu tarafından kredi kullandırılacak firmanın söz konusu kamu kurum veya kuruluşunun iştiraki olduğuna ilişkin Ticaret Sicili Gazetesinin bir örneği ile bahse konu uluslararası anlaşmanın taraflar, konu, tarih, imza ve kredi kullandırımına ilişkin hususlarının düzenlendiği sayfalarının asıllarının aracı bankaya ibraz edilmesi gerekmektedir.

(3) Uluslararası anlaşmada kamu kurum veya kuruluşu tarafından kullandırılacak kredi miktarına ilişkin özel hükümlerin yer alması halinde, kamu kurum veya kuruluşu tarafından iştirakine kullandırılacak kredi tutarı söz konusu özel hükümlerde yer alan tutarı geçemez.

(4) Kullandırılan döviz kredisi tutarı, aracı banka tarafından krediyi kullanan iştirakin kredi bakiyesine dâhil edilir ve Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

(5) Söz konusu kredilere ait anapara geri ödemeleri ile faiz ve diğer ödemelerin transferleri bankalar aracılığıyla yapılır.

(6) Kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından güncel kredi bakiyesi Risk Merkezine bildirilir.

(7) Kredinin geri ödemesine aracılık eden banka ile kredinin kullanımına aracılık eden bankanın farklı olması halinde, kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından kullanıma aracılık eden bankaya kredi geri ödemesine aracılık edildiğine ilişkin olarak aracılık işleminin gerçekleştirildiği gün yazılı bildirimde bulunulur. Güncel kredi risk bakiyesine ilişkin Risk

Merkezine bildirim kullanıma aracılık eden banka tarafından ilgili yazılı bildirim bankalarına ulaşmasını takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.^{103, 104}

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı tarafından kullanılacak döviz kredileri

MADDE 55 – (1) Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı, Dünya Bankası aracılığıyla Montreal Protokolü'nün uygulanması için kurulan Ozon Projeleri Fonu'ndan I. ve II. Ozon Tabakasına Zarar Veren Maddelerin Azaltılması Projelerine yönelik olarak imzalanan hibe anlaşmaları çerçevesinde sağlanan fonlardan söz konusu anlaşmalarda belirtilen koşulları sağlayan Türkiye'de yerleşik kişilere, söz konusu anlaşmalarda hüküm altına alınan şartlar kapsamında, transferi bankalar aracılığı ile yapılmak üzere döviz kredisi kullanabilir. Bu kredilerde kullanıcının döviz geliri olması şartı aranmaz.

(2) Bu madde kapsamında kullanılan krediler, destekleme sözleşmesinde belirtilen Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı katkı tutarı ile proje başlama ve bitiş tarihi bilgileriyle uyumlu olarak dilimler halinde kullanılabilir.

(3) Kredi bedelinin transferi sırasında Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı tarafından ödeme emriyle birlikte Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile kullanıcı arasında imzalanan ve tarih, proje numarası, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı katkı tutarı ile proje başlama ve bitiş tarihi bilgilerini içeren destekleme sözleşmesinin bir örneğinin transfere aracılık eden bankaya ibraz edilmesi gerekmektedir. Kredinin dilimler halinde kullanılması halinde sonraki dilimlere ilişkin transferlerde, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı tarafından aracı bankaya söz konusu transfer bedelinin daha önce hangi sözleşme kapsamında kullanıldığına, kullanılan dilimin kredinin kaçınıcı dilimi olduğuna ve sözleşme kapsamında söz konusu transfer tarihi itibarıyla kullanılmış bulunan toplam kredi miktarına ilişkin yazılı beyanda bulunulur.

(4) Kullanılan döviz kredisi tutarı, transferi yapan aracı banka tarafından krediyi kullanan Türkiye'de yerleşik tüzel kişinin kredi bakiyesine dâhil edilir ve Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

(5) Söz konusu kredilere ait geri ödemeler bankalar aracılığıyla yapılır. Bu kredilerin geri ödemesi esnasında kullanıcının, ödeme emri ile birlikte transfere aracılık eden bankaya Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile kullanıcı arasında imzalanan ve tarih, proje numarası, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı katkı tutarı ve proje başlama ve bitiş tarihi bilgilerini içeren destekleme sözleşmesinin bir örneği ile kredi geri ödeme planını ibraz etmesi ve bu ödemenin Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile yapılan bir destekleme sözleşmesine dayanan döviz kredisinin geri ödemesi olduğuna ilişkin yazılı bir beyanda bulunması gerekmektedir. Bu beyanda söz konusu krediye ilişkin destekleme sözleşmesinde belirtilen tarih, proje numarası, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı katkı tutarı ile proje başlama ve bitiş tarihinin yer alması zorunludur.

(6) Kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından güncel kredi bakiyesi Risk Merkezine bildirilir.

(7) Kredinin geri ödemesine aracılık eden banka ile kredinin kullanımına aracılık eden bankanın farklı olması halinde, kredi geri ödemesine aracılık eden banka tarafından kullanıma aracılık eden bankaya kredi geri ödemesine aracılık edildiğine ilişkin olarak aracılık işleminin gerçekleştirildiği gün yazılı bildirimde bulunulur. Güncel kredi risk bakiyesine ilişkin Risk Merkezine bildirim kullanıma aracılık eden banka tarafından ilgili yazılı bildirim bankalarına ulaşmasını takip eden ilk iş günü gerçekleştirilir.¹⁰⁵

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kullanım tarihinde kredi bakiyesi 15 milyon ABD Doları veya üzerinde olan şirketler için ilgili kurumlarca yapılacak düzenleme yürürlüğe girene kadar başlıca amacı başka işletmelere katılmak olan anonim şirket statüsündeki holding şirketleri ve söz konusu holding şirketi bünyesindeki şirketlerin kendi tüzel kişilikleri adına kullanacakları¹⁰⁶ krediler için aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Holding şirketi veya bünyesindeki şirketlerin kredi bakiyeleri ve döviz gelirleri hesaplanırken, tüm şirketlerin kredi bakiyeleri ve döviz gelirleri toplamı dikkate alınır.

b) Son üç mali yılın döviz gelirleri; son üç yıla ait konsolide olmayan finansal tablolar esas alınarak SMMM veya YMM tarafından her bir şirket için hazırlanan ve onaylanan Döviz Gelirleri Beyan Formları (Ek: 2) ile birlikte bu formlarda işlenen tutarların döviz gelirleri kapsamı ile uyumlu olduğunun tespitini ve bu durumun tespitine dayanak oluşturan belgeler hakkında bilgileri içeren raporların¹⁰⁷ bankalara ve finansal kuruluşlara ibrazı ile belgelenir.

c) Holding şirketi veya bünyesindeki şirketler tarafından döviz kredisi kullanılırken holding bünyesinde faaliyet gösterildiğine ilişkin tevsik edici belgeler, holding ve bünyesindeki tüm şirketleri belirten şirketin yazılı beyanı ile birlikte kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlara ibraz edilir.

ç) Şirketin yazılı beyanında belirttiği ve tevsik edici belgeleri ibraz ettiği holding ve bünyesindeki tüm şirketlerin kredi bakiyelerinin kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca Risk Merkezindeki kayıtlardan kontrol edilerek toplamı alınır.

d) Kredi bakiyeleri toplamının 15 milyon ABD doları veya üzerinde olması durumunda bu Genelgenin 21 inci ve 40 inci maddelerinin birinci fıkralarının (b) bentleri kapsamında döviz kredisi kullanılabilir veya döviz kredisine aracılık edilebilir.

e) Kredi bakiyeleri toplamının 15 milyon ABD dolarının altında olması durumunda bu Genelgenin 20 inci ve 39 uncu maddeleri kapsamında döviz kredisi kullanılabilir veya döviz kredisine aracılık edilebilir.

f) Kullanılan/aracılık edilen döviz kredisi sadece krediyi kullanan şirketin kredi bakiyesine dahil edilerek kredi kullandıran/kredi kullanımına aracılık eden banka ve finansal kuruluşlarca Risk Merkezine bildirimde bulunulur.

Yürürlük

MADDE 56 – (1) Bu Genelge 2 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe girer.

-
- ¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
 - ² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
 - ⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ⁵ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 15.04.2021 tarih ve 261476 sayılı yazısı.
 - ⁶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
 - ⁷ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.02.2021 tarih ve 131766 sayılı yazısı.
 - ⁸ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.03.2021 tarih ve 209809 sayılı yazısı.
 - ⁹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.03.2021 tarih ve 209809 sayılı yazısı.
 - ¹⁰ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.03.2021 tarih ve 209809 sayılı yazısı.
 - ¹¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ¹² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ¹³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ¹⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.12.2018 tarih ve 30415 sayılı yazısı.
 - ¹⁵ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ¹⁶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
 - ¹⁷ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ¹⁸ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 28.09.2018 tarih ve 23458 sayılı yazısı.
 - ¹⁹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 27.12.2019 tarih ve 589255 sayılı yazısı.
 - ²⁰ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ²¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 27.12.2019 tarih ve 589255 sayılı yazısı.
 - ²² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
 - ²³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 24.01.2019 tarih ve 1988 sayılı yazısı.
 - ²⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.09.2020 tarih ve 495108 sayılı yazısı.
 - ²⁵ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.11.2020 tarih ve 620448 sayılı yazısı.
 - ²⁶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 04.04.2019 tarih ve 7341 sayılı yazısı.
 - ²⁷ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 180199 sayılı yazısı.
 - ²⁸ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 180199 sayılı yazısı.
 - ²⁹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 10.10.2019 tarih ve 410588 sayılı yazısı.
 - ³⁰ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ³¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 05.09.2019 tarih ve 327156 sayılı yazısı.
 - ³² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ³³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ³⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.05.2019 tarih ve 95834 sayılı yazısı.
 - ³⁵ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.07.2021 tarih ve 460972 sayılı yazısı.
 - ³⁶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ³⁷ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
 - ³⁸ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.07.2021 tarih ve 459585 sayılı yazısı.
 - ³⁹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ⁴⁰ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
 - ⁴¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.

-
- 42 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
43 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
44 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.12.2020 tarih ve 692596 sayılı yazısı.
45 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21 Aralık 2020 tarih ve 716498 sayılı yazısı.
46 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.07.2021 tarih ve 410489 sayılı yazısı.
47 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.05.2018 tarih ve 13248 sayılı yazısı.
48 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
49 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.02.2021 tarih ve 101057 sayılı yazısı.
50 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
51 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.12.2020 tarih ve 692596 sayılı yazısı.
52 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21 Aralık 2020 tarih ve 716498 sayılı yazısı.
53 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21 Aralık 2020 tarih ve 716498 sayılı yazısı.
54 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 180199 sayılı yazısı.
55 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 15.09.2021 tarih ve 569519 sayılı yazısı.
56 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.03.2021 tarih ve 180199 sayılı yazısı.
57 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.01.2021 tarih ve 49024 sayılı yazısı.
58 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 17.06.2021 tarih ve 369851 sayılı yazısı.
59 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.01.2021 tarih ve 49024 sayılı yazısı.
60 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
61 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 06.04.2020 tarih ve 232843 sayılı yazısı.
62 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21.12.2018 tarih ve 31659 sayılı yazısı.
63 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 15.09.2021 tarih ve 569519 sayılı yazısı.
64 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 15.09.2021 tarih ve 569519 sayılı yazısı.
65 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 07.09.2018 tarih ve 21352 sayılı yazısı.
66 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 20.11.2018 tarih ve 30275 sayılı yazısı.
67 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.12.2018 tarih ve 30415 sayılı yazısı.
68 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 05.09.2019 tarih ve 327156 sayılı yazısı.
69 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
70 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
71 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.04.2021 tarih ve 235919 sayılı yazısı.
72 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.04.2021 tarih ve 235919 sayılı yazısı.
73 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 14.05.2019 tarih ve 95834 sayılı yazısı.
74 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
75 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
76 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.07.2021 tarih ve 459585 sayılı yazısı.
77 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
78 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 11.05.2020 tarih ve 267896 sayılı yazısı.
79 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
80 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.07.2019 tarih ve 220571 sayılı yazısı.
81 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.12.2020 tarih ve 692596 sayılı yazısı.
82 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21 Aralık 2020 tarih ve 716498 sayılı yazısı.
83 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.07.2021 tarih ve 410489 sayılı yazısı.
84 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.05.2018 tarih ve 13248 sayılı yazısı.
85 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
86 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.02.2021 tarih ve 101057 sayılı yazısı.
87 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 08.12.2020 tarih ve 692596 sayılı yazısı.
88 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 21 Aralık 2020 tarih ve 716498 sayılı yazısı.
89 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
90 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.11.2020 tarih ve 620448 sayılı yazısı.
91 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
92 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
93 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
94 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 17.05.2019 tarih ve 107496 sayılı yazısı.
95 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
96 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 26.09.2018 tarih ve 23520 sayılı yazısı.
97 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
98 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 25.10.2018 tarih ve 25725 sayılı yazısı.
99 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 26.09.2018 tarih ve 23520 sayılı yazısı.
100 T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.12.2019 tarih ve 504169 sayılı yazısı.

-
- ¹⁰¹ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.12.2019 tarih ve 504169 sayılı yazısı.
¹⁰² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
¹⁰³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 29.06.2018 tarih ve 17758 sayılı yazısı.
¹⁰⁴ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 16.07.2019 tarih ve 220571 sayılı yazısı.
¹⁰⁵ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 18.09.2018 tarih ve 22802 sayılı yazısı.
¹⁰⁶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.
¹⁰⁷ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31.05.2018 tarih ve 15194 sayılı yazısı.

TÜRKİYE'DEN SERMAYE İHRACI

Sermaye İhraç Eden Kişinin Adı ve Adresi:	
Sermaye İhraç Eden -Gerçek Kişi ise T.C. Kimlik Numarası: -Tüzel Kişi ise Vergi Kimlik Numarası:	
Sermaye İhracı Başkası Adına Yapılıyor ise(*) Vekilin Adı, Adresi, T.C. Kimlik Numarası:	
Transferin Yapıldığı Ülke ve Firma:	
Hangi Konuda Faaliyetler için Transferin Yapıldığı(**):	
Transfer Tarihi ve Döviz Tutarı:	
Transfer Edilen Tutarın ABD Doları Karşılığı:	
Transfere İlişkin İstatistik Kodu:	

.....Bankası

Yetkili İmzalar

(*) Sermaye ihracı başkası adına yapılıyor ise, vekilden yurt dışındaki şirketle ilgili işleri de kapsayan vekâlet sözleşmesinin ibrazı istenilerek, hem vekil hem de adına işlem yapılan kişiye ilişkin bilgilerin verilmesi gerekmektedir. Vekâlet sözleşmesinin bulunmaması halinde, transfer ile sermaye taahhüdü yerine getirilen kişinin bilgileri forma işlenmelidir.

(**) Yurt dışına kuruluş sermayesi, sermaye artırım ve sermaye katılım payı şeklinde ihraç edilen yerli sermaye konusu yurt dışındaki yatırım ve ticari faaliyetin neler olduğu yazılacaktır. (Bankacılık, sigortacılık, nakliyat, turizm vs.)

DÖVİZ GELİRLERİ BEYAN FORMU
FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	
FİRMA İKAMET ADRESİ	

DÖVİZ GELİRLERİ*

	YIL-DÖNEM		
			(gg/aa/yy'a kadar)**
DOĞRUDAN KAZANILAN GELİRLER***			
DEVREDİLEN GELİRLER			
DEVRALINAN GELİRLER			
TOPLAM			

GELİRİN DEVREDİLDİĞİ FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	
FİRMA İKAMET ADRESİ	
DEVREDİLEN TUTAR (TÜRK LİRASI)	
DEVREDİLEN YIL	
DEVRE İLİŞKİN MUVAFAKATNAME TARİH VE SAYISI****	
DEVRE KONU GÜMRÜK BEYANNAMESİ TARİHİ VE NUMARASI	
DEVRE KONU FATURA TARİHİ VE NUMARASI	

GELİRİN DEVRALINDIĞI FİRMA BİLGİLERİ

FİRMA ÜNVANI	
FİRMA VERGİ KİMLİK NO.	
FİRMA İKAMET ADRESİ	
DEVRALINAN TUTAR (TÜRK LİRASI)	
DEVRALINAN YIL	
DEVRE İLİŞKİN MUVAFAKATNAME TARİHİ VE SAYISI****	
DEVRE KONU GÜMRÜK BEYANNAMESİ TARİHİ VE NUMARASI	
DEVRE KONU FATURA TARİHİ VE NUMARASI	

* Bu bölümde döviz gelirlerinin Türk lirası karşılıkları belirtilir.

** İçinde bulunulan mali yıla ait döviz gelirlerinin beyan edilmesi halinde beyan edilen döviz gelirlerinin içinde bulunulan mali yılın hangi dönemini kapsadığı açıkça belirtilir.

***Serbest bölgelere yapılan satışlar, ilgili malların serbest bölgelerden üçüncü ülkelere satıldığına tevsiki kaydıyla bu bölüme eklenir.

**** Muvafakatnamelerin bir örneği form ekinde bankalara ibraz edilir.

İHRACAT KREDİ VE İHRACAT KREDİSİ GARANTİ KURULUŞLARININ LİSTESİ

ÜLKE	ÜYE KURULUŞ	
A.B.D.	US EXIMBANK	Export-Import Bank Of The United States
A.B.D.	FCIA	FCIA Management Company Inc.
A.B.D.	OPIC	Overseas Private Investment Corporations
A.B.D.	AIG	AIG Global Trade & Political Risk
A.B.D.	ZURICH	Zurich Emerging Markets Solutions
A.B.D.	CHUBB	Chubb Political Risk
ALMANYA	EH GERMANY	EULER Hermes Kreditversicherungs-AG
ALMANYA	PWC	PwC Deutsche Revision AG
AVUSTRALYA	EFIC	Export Finance & Insurance Corporation
AVUSTURYA	OEKB	Oesterreichische Kontrollbank Aktiengesellschaft
BELÇİKA	ONDD	Office National du Ducreire/Nationale Delcrederedienst
BERMUDA	SOVEREIGN	Sovereign Risk Insurance Ltd.
BREZİLYA	SBCE	Seguradora Brasileira de Crédito á Exportação S/A
ÇEK CUMHURİYETİ	EGAP	Export Guarantee and Insurance Corporation
ÇİN	SINOSURE	China Export & Credit Insurance Corporation
ÇİN	ÇİN EXIMBANK	The Export-Import Bank of China
DANİMARKA	EKF	Eksport Kredit Fonden
ENDONEZYA	ASEI	Asuransi Ekspor Indonesia
FİNLANDİYA	FINNVERA	Finnvera Plc.
FRANSA	COFACE	Compagnie Française d'Assurance
GÜNEY AFRİKA	CGIC	Credit Guarantee Insurance Corporation of Africa Ltd.
GÜNEY AFRİKA	ECIC SA	Export Credit Insurance Corporation of South Africa Ltd.
GÜNEY KORE	KEXIM	The Export-Import Bank of Korea
HİNDİSTAN	ECGC	Export Credit Guarantee Corporation of India Ltd.
HİNDİSTAN	EXIMBANK INDIA	Export Import Bank of India
HOLLANDA	ATRADIUS	Atradius Credit Insurance NV.
HONG KONG	HKEC	Hong Kong Export Credit Insurance Corporation
İNGİLTERE	ECGD	Export Credits Guarantee Department
İSPANYA	CESCE	Compania Espanola de Seguros de Credito a la Exportacion
İSPANYA	CYC	Compania Espanola de Seguros de Crédito y Cauccion S.A.
İSRAİL	ASHRA	Israel Export Insurance Corp Ltd
İSVEÇ	EKN	Exportkreditnämnden
İSVİÇRE	SERV	Geschäftsstelle für die Exportrisikogarantie
İTALYA	SACE	Istituto per i Servizi Assicurativi del Credito all'Esportazione
JAMAİKA	EXIM J	National Export-Import Bank of Jamaica Limited
JAPONYA	JICA	Japan International Cooperation Agency
JAPONYA	NEXI	Nippon Export and Investment Insurance
JAPONYA	JBIC	Japan Bank for International Cooperation
KANADA	EDC	Export Development Canada
KORE	KEIC	Korea Export Insurance Corporation
LÜKSEMBURG	ODL	Lüksemburg İhracat Kredi Ajansı
MACARİSTAN	MEHIB	Hungarian Export Credit Insurance Ltd.
MALEZYA	MEXIM	Export-Import Bank of Malaysia Berhad
MEKSİKA	BANCOMEXT	Banco Nacional de Comercio Exterior
NORVEÇ	GIEK	Garanti-Instituttet for Eksportkredit

POLONYA	KUKE	Export Credit Insurance Corporation
PORTEKİZ	COSEC	Companhia de Seguro de Créditos, S.A.
SİNGAPUR	ECICS	ECICS Ltd.
SLOVAKYA	SLOVAK EXIM	Export-Import Bank of the Slovak Republic
SLOVENYA	SEC	Slovene Export Corporation Inc.
SRİ LANKA	SLECIC	Sri Lanka Export Credit Insurance Corporation
SUUDİ ARABİSTAN	SEP	Saudi Export Program
TAYLAND	THAI EXIMBANK	Export-Import Bank of Thailand
TAYVAN	TEBC	The Export-Import Bank of the Republic of China
TÜRKİYE	TURK EXIMBANK	Export Credit Bank of Turkey
YENİ ZELANDA	ECO	The New Zealand Treasury and The New Zealand Export Credit Office
ZİMBABWE	CREDSURE	Credit Insurance Zimbabwe Ltd.
ULUSLARARASI KURULUŞ	MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency